

Diza'quë según San Marcos

Juan Bautista

(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

1 Zndë'ë guzublú diza'quë shtë Jesucristo, shini Dios.

²Guzubluhin según nabëquë'ë Isafás, el quë nabiadi'dzë shti'dzë Dios guahietë. Bëquë'ë Isafás shtidzë Dios narni'i shcuendë Jesucristo:

Gulë guná, guëshe'lda tubi shmuza naguëni'i por na delantë lul.

Lé'i' gúni' preparar ldu'u mënë antsë tsagni'inul lë'ë rall.

³Mënë ni guëni'i' lu tubi shlatë ru'bë. Fuertë guëni'i' parë guini grë mënë shti'dzi'.

Guëni'i' lu ra mënë: “Gulë bënë preparar la'ni ldu'u të ziquë nezë ldi të parë iurë guëdchini Dadë”.

⁴Por ni Juan bëchu'bë nísí'; lugar ni adë nídi'i mënë catë naqué guëë'gu Jordán. Guni'inúhi' lë'ë ra mënë chubë nisë rall ziquë sēñi de quë runë nadzë'ë rall mudë nanabani rall nu guëabrí ldu'u rall con Dios parë gunë Dios perdunë duldë shtë rall. ⁵Grétë' ra mënë shtë regiuni Judea nu ra më Jerusalén bédchini rall lu Juan parë chubë

nisë rall. Iurë bëshu'bë duldë rall lu Dios, iurní Juan bëchu'bë nísí' lë'ë ra mënë la'ni guëë'gu Jordán.

⁶Nacu Juan tubi lari nanactsa'u con guitsë ladi camellë nu lli'i lá'ni' tubldë gui'di. Ráuhi' shanchi nu dchini shtë ra mbee'zë lachi.

⁷Guni'i' Juan shti'dzë Dios lu ra mënë:

—Ze'dë stubi më más lasac quë na. Na adë lasáquëdia'a parë lë'ë më. Ni tubi adë chu nádia'a parë guëshaca du gui'di shtëné shrachi më. ⁸Na bëchu'bë nisa lë'ë të con nisë perë lë'ë më gunë më stubi cusë namás cusë ru'bë. Guëzuné më ldu'u të nu guëne'e më Espíritu Santo parë cuezénúhi' la'ni ldu'u të.

Jesús bëriubë nisë

(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)

⁹Gudëdë sēbēldá dzë, iurní bëru'u Jesús guë'dchi Nazaret nanaqué regiuni Galilea. Juan bëchu'bë nísí' lë'ë Jesús la'ni guëë'gu Jordán. ¹⁰Iurë bëru'u më la'ni nisë, mizmë iurní bëlla'lë lu gube'e hashtë guná më catë quëbezë Dios. Guná më lu Espíritu Santo; bédchíni' ziquë tubi palumë parë cuezénúhi' lë'ë më. ¹¹Nu bëru'u tubi di'dzë nezë lu gube'e naguni'i:

—Ndë'ë lë'ë shinia. Nalé rac
shtua'a lë'i'. Nalé rquitë ldua'a
rnahia lúhi'.

Niasigué Satanás lë'ë Jesús

(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)

¹²Iurní Espíritu Santo bia'a lë'ë
Jesús lu tubi shlatë nezë cu' dani.
¹³Ndë guquërelde më cuarenta dzë.
Nga'li guc shtu'u mëdzabë Satanás
niasigué lë'ë më parë guëniiti më
shnezë më. Guquërelde më ladi ra
ma dushë. Despuësë bédchini ra
ianglë parë bënë rai' sirvë lu më.

Guzublú quëgni'i Jesús diza'quë

(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

¹⁴Despuësë de bëtia'a ra mënë
Juan Bautista lachigui'bë, bëabrí
Jesús regiuni Galilea. Cagni'i më
diza'quë shtë Dios. ¹⁵Repi më:
—Lë'ë tiempë hia guc cumplir;
bëga'a iurë parë guëniibë'a Dios
ziquë rëy. Gulë bëabrí ldu'u të lu
Dios nu gulë tsaldí ldu'u të shti'dzë
më.

**Guna'bë Jesús tapë nguui narna'zi
mbeldë**

(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)

¹⁶Gudëde Jesús guëlla' rua' nisë
ru'bë nalë Galilea. Guná më lu
Simón nu béchi' Andrés. Cagldaguë
rai' guë'shu la'ni nisë. Na rai'
pescadurë shtë mbeldë. ¹⁷Repi më
lu rai':

—Gulë gude'e naldë na; na
guënehia dchi'ni gunë të. Ziquë na
të pescadurë; guna lë'ë të pescadurë
shtë mënë; gue'dénú të mënë lua.

¹⁸Lueguë bësëa'nëgá rai' guë'shu
nu guanaldë rai' lë'ë më.

¹⁹Gudëde më stu'pë más delantë;
guná më lu Jacobo, ilga'në
Zebedeo. Guná më lu Juan, bëchi
Jacobo. Quëhunë rai' rumiendë
guë'shu; zubë rai' la'ni barcu shtë
rai'. ²⁰Lueguë Jesús guna'bë lë'ë
rai'. Iurní guanaldë rai' lë'ë më.
Bësëa'nëgá rai' shtadë rai', Zebedeo;
zubënú Zebedeo ra muzë la'ni
barcu.

**Jesús bënëac tubi nguui nanapë
mëdzabë la'ni ldu'ull**

(Lc. 4.31-37)

²¹Guatë rai' guë'dchi Capernaum.
Tubi dzë nabëzi'i ldu'u mënë,
bëlua'a Jesús lë'ë ra mënë la'ni
iádu'u. ²²Guasé ldu'u mënë por lo
quë naguni'i Jesús lu rall. Bëlua'a
më enseñansë shtëhi' ziquë tubi
nanapë pudërë, lédëdi'i ziquë ra
mësë narlua'a lëy shtë Moisés. ²³De
repëntë zuga'a tubi nguui la'ni
iádu'u. Nanú tubi mëdzabë fier la'ni
ldu'u nguui ni; biadíd'zell guëc lalú.
Guni'ill fuertë:

²⁴—Ja, ¿pë nápël con na? lë'ël
Jesús. Guë'dchi shtënél lë Nazaret.
¿Pëllë zédël parë guënítil lë'ë na'a?
Na nanéa chu nal; nal limpi ldu'ul
delantë lu Dios. Bédchínil de Dios.

²⁵Jesús guni'i fuertë lu mëdzabë:
—Guitsëgá nu bëru'u de lë'ëll.

²⁶Iurní lë'ë mëdzabë fier nalë
bësésëll lë'ë nguui. Gurushtiall;
bëru'ull la'ni ldu'u nguui. ²⁷Grë
mënë guasé ldu'u rall. Guni'i lu sa'
rall:

—¿Pëllë ndë'ë? ¿Pëllë ldai' cubi
rë'? Napë Jesús autoridá hashtë ra
mëdzabë rzu'bë diaguë rall shti'dzë
Jesús.

²⁸Por guëdubi nezë shtë Galilea
bërë'tsë di'dzë nabë'në Jesús.
Nasesë bërë'tsë famë shtë më.

Jesús bënëac suëgrë Simón Pedro

(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)

²⁹Lueguë bëru'u më la'ni iádu'u.
Ziazunú më Jacobo nu Juan;
bëdchini rai' lidchi Simón nu
Andrés. ³⁰Suëgrë Simón nagá'ai' lu
camë; ráquëll shldi ru'bë. Lueguë
guni'i ra mënë lu Jesús pë cusë
cazac nanë rë'. ³¹Iurní bëdchini më;
guna'zi më guia'a na'a nu bëldishtë
më lé'ëll. Guashtëll; lueguë bëru'u
shldill. Iurní bë'në na'a ni sirvë lu
rai' nagáu rai'.

Bënëac Jesús zihani mënë

(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)

³²Mizmë dzë iurë nabëlaguetë
ngubidzë, hia guadze', zihani mënë
bia'a rai' sa' rai' lu Jesús, ra nanapë
galguidzë nu ra nanapë mëdzabë
la'ni ldu'u rall. ³³Grëtë' ra mënë
shtë guë'dchi, bëte'e sa' rall rua'
hiu'u. ³⁴Jesús bënëac zihani rall
de grë clasë galguidzë. Bëgú më
zihani mëdzabë la'ni ldu'u rall. Adë
bëdë'ëdi'i më permisi ra mëdzabë
parë niani'i rall purquë bënguë bë'a
rall lë'ë më.

**Guaglua'a Jesús ra mënë regiuni
Galilea**

(Lc. 4.42-44)

³⁵Guashtë më tumpranë nianá
nacahi. Zia'a më shlatë catë nídi'i
mënë. Ndë guni'inú më Dios,
Shtadë më. ³⁶Iurní lë'ë Simón con
ra sáhi' guatili rai' lë'ë më. ³⁷Iurë
bëdzelé rai' lë'ë më, guni'i rai':
—Zihani mënë ze'dë tili lé'ëll.

³⁸Guchi më lu rai':

—Cha guiá hia'a ra guë'dchi naqué
guëlla'. Guëdia'a di'dzënú hia'a lë'ë
rall shti'dzë Dios; parë ni zelda.

³⁹Iurní gua më grë nezë Galilea; rni'i
më diza'quë shtë Dios la'ni iádu'u shtë
ra mënë israelitë. Bëgú më mëdzabë
la'ni ldu'u ra nanapë mëdzabë.

**Bënëac Jesús tubi nguii narac ll'u'u
galguidzë naru'dzë ládi'**

(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

⁴⁰Bidë tubi nguii narac galguidzë
naru'dzë ládi'. Bëzullíbill lu më;
bé'nëll ruëguë lu më; répill:

—Nápël pudërë; si talë nápël
voluntá guëzunël ladia; guëaca.

⁴¹Bëga'a ldu'u Jesús lé'ëll. Bëdchi'bë
më guia'a më guëquëll nu repi më:

—Rac shtua'a; guëac galguidzë shtë'nël.

⁴²Despuësë de guni'i më ra di'dzë
ni, lueguë lë'ë galguidzë bësa'në lé'ëll.
Bëáquëll. ⁴³Bë'në më incarguë lull ni
tubi adë chu lu guadí'dzëll. Repi më:

⁴⁴—Adë chu lu ruadí'dzëdi'il.

Guaglua'a lé'ëll lu bëshuzi. Bë'në
cumplir lo quë naguni'i Moisés. Bëdë'ë
ofrendë lu Dios parë gac guëdë'ë mënë
cuendë de quë hia bëáquël.

⁴⁵Perë iurë zëagzëll, guzublú
biadí'dzëll lo quë nabë'në Jesús de
manërë de quë Jesús adë gac më
niadchini më guë'dchi rë' tantë
mënë gulezë rall lë'ë më. Bëa'në më
fuërë shtë guë'dchi catë nídi'i mënë.
Zihani mënë be'dë guëdchini rall lu
më de grë ladë guë'dchi.

**Jesús bënëac tubi nguii narac ll'u'u
galguidzë llunguë**

(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

2 Gudëdë bëldá dzë, Jesús
guaté stubi vultë guë'dchi

Capernaum. Bini ra mënë quërelde më lidchi më. ²Lueguë bēdēá zihani mënë hashtë gúldēdi'i rua' hiu'u niutē ra mënë. Cagni'i më shti'dzē Dios lu rall. ³Iurní bidē tapē nguii; nua'a rall tubi daa' catē nanú tubi narac galguidzē llunguē. ⁴Por tantē mënë adē guc niadchininú rall narac ll'u lu më. Iurní gudidē rall guēc hiu'u parē bēldaguē rall daa' delantē lu më. ⁵Guná më rialdí ldu'u rall lē'ē mē; iurní repi më lu narac ll'u'u:

—Dadē, runa perdunē duldē shtēnēl.

⁶La'ni hiu'u rē' zubē bēldá mēsē narlua'a lēy; nalē runē rall llgabē la'ni ldu'u rall; rni'i rall: ⁷“¿Pēzielú rni'i Jesús di'dzē rē'? Nablac rúnēll ofender Dios purquē sulē Dios napē pudērē gunē më perdunē duldē, lēdē nūdi'i lē'ēll.” ⁸Guc bē'a Jesús pē cagni'i rall; repi më lu rall:

—¿Pēzielú runē tē llgabē zni'i?

⁹¿Pē más sencigi guēnia'a lu narac ll'u'u: “Naperdunē duldē shtēnēl” u guēnia'a lull: “Guasuldí nu bēagzé”?

¹⁰Parē gac bē'a tē na nahia nguii nabēshe'ldē Dios lu gué'dchiliu nu napa pudērē parē guna perdunē duldē shtē mēnē.

Iurní guni'i më lu narac galguidzē llunguē:

¹¹—Guashtē nu bētēá shtaa'l. Bēagzé lídchil.

¹²Lueguē guashtēll nu bēldísēll shtaa'll. Bērú'ull lu grē nacabezē lugar ni. Guasé ldu'u mēnē; guni'i rall llēru'bē na pudērē shtē Dios. Nu guni'i rall:

—Nunquē lá'adi'i guná hia'a cusē rē'.

Jesús guna'bē Leví

(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

¹³Gua Jesús stubi vueltē rua' nisē ru'bē. Zihani mēnē guabi'guē rall lu më nu bēlua'a më lē'ē rall.

¹⁴Iurē gudēdē më nezē, guná më lu Leví, shini Alfeo. Leví zúbēga'a lu banju catē riatilli mēnē impuestē. Guni'i më lu Leví:

—Gude'e naldē na.

Lueguē guasuldí Leví nu guanáldēll lē'ē më.

¹⁵Iurē nanú Jesús lidchi Leví, zubēnú më shini gusē'dē më con zihani ra narunē cubrē impuestē. Nu zubē ra pecadurē nanadē runē cumplir ra custumbrē shtē mēnē religiosē. Zihani mēnē guanaldē rall lē'ē më. ¹⁶Iurní ra mēsē narlua'a lēy con ra fariseo, guna'bē di'dzē rall lu ra shini gusē'dē më:

—¿Pēzielú mēsē shtē tē quēhaunull ra pecadurē nu con ra narunē cubrē impuestē?

¹⁷Bini më lo quē naguni'i rall; repi më:

—Ra narac ll'u'u rqui'ni rall tubi ducturē perē el quē nabērāquēdi'i, adē rquí'nidi'ill ducturē. Zeldē guēna'ba gac salvar ra mēnē mal tē guēabrí ldu'u rall con Dios; adē zeldē guēná'bēdia'a mēnē narni'i mēnē za'quē na rall.

Guna'bē di'dzē mēnē shcuendē ayunē

(Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39)

¹⁸Guzac iurē ra shini gusē'dē Juan nu ra shini gusē'dē fariseo bē'nē rall ayunē, bēdchini bēldá mēnē lu Jesús nu guna'bē di'dzē rall:

—¿Pëzielú ra shini gusè'dè Juan nu ra shini gusè'dè fariseo quèhunè rall ayunè; adè ráudi'i rall? perè shini gusè'dèl rau rall; quèhúnèdi'i rall ayunè.

¹⁹Guni'i Jesús lu rall:

—¿Ni mudè gunè tè obligar ra invitadè shtë sa'a gunè rall ayunè mientras cabezènu lliguè lè'è rall? Si talè cabezènu lliguè lè'è rall, adè rúnèdi'i rall ayunè. ²⁰Perè guèdchini dzè hiadè cuèzèdi'i lliguè entrè lè'è rall; iurní gunè rall ayunè.

²¹Ni tubi chu rúnèdi'i rumiendè lu lari gushè con lari cubi purquè si talè guèguèu'l lari cubi lu lari gushè, más nasesè rche'zè lari cubi lè'è lari gushè. Iurní más fier rlua'a rumiendè ni. ²²Ni tubi adè rgutsa'u vini cubi la'ni bulsè gui'di gushè. Adè gúnèdi'i gan bulsè gushè lu fuersè shtë vini cubi. Rche'zè vini cubi lè'è bulsè gushè nu lè'è vini guèllè'in lu guiu'u. Hia lè'è bulsè adè rlluí'idi'in. Rqui'ni tsutsa'u vini cubi la'ni bulsè cubi.

Ra shini gusè'dè mè caniashi rai' du'u shtë trigu

(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

²³Tubi dzè descansè gudèdè Jesús con ra shini gusè'dè mè catè nanú trigu. Ra shini gusè'dè mè caniashi rai' du'u shtë trigu tè gau rai' bè'dchi. ²⁴Iurní ra fariseo guni'i rall lu Jesús:

—¿Pëzielú runè rall lo què naná providè quèhunè mieti dzè narzi'i ldu'u mènè?

²⁵Jesús bèquebi:

—¿Pè adè bi'ldi tè lo què nabè'nè David guahietè con ra narianaldè tèchi'? Nápèdi'i rai' pè gau rai'

nu rldia'nè rai'. ²⁶Guaté David lidchi Dios. Dzè ni Abiatar na jèfè shtë ra bèshuzi. Guna'zi David guetèshtildi naná sagradè; ni tubi adè chu rau guetèshtildi ni, sulè niétiquè bèshuzi. Perè David bèdè'è guetèshtildi ni cua'a ra nacanaldè lè'i'; gudáu rai'.

²⁷Nu guni'i mè lu ra fariseo:

—Dios bèdè'è dzè descansè parè bien shtë nguiu tè guèzi'i ldu'u rai'. Adè bé'nèdi'i Dios formar lè'è nguiu niétiquè parè gunè rall cumplir custumbrè shtë dzè descansè.

²⁸Nahia nguiu nabèshe'ldè Dios lu guè'dchiliu; napa derechè guè nibé'ahia pè cusè gunè mieti dzè descansè.

Tubi nguiu nagubidchi guiá'ai'

(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

3 Guzac tubi dzè narzi'i ldu'u mènè, guaté Jesús la'ni iádu'u. Ndè zuga'a tubi nguiu nagubidchi guiá'ai'. ²Quègllda'chi ra fariseo lè'è mè, nia zunè mè rumèdi dzè descansè parè guèdchi'bè rall demandè cuntrè lè'è mè.

³Jesús guni'i lu nguiu nagubidchi guiá'ai':

—Gude'e ndè'è nu guasuldí nga'li.

⁴Guni'i mè lu ra nacaglda'chi:

—Según lèy shtë Dios, ¿pè runè tucarè gunè nguiu dzè narzi'i ldu'u mieti? ¿Gunè nguiu bien u gunè nguiu mal; zúnèll rumèdi nguiu u zèsá'nèll gati nguiu?

Perè lè'è contrari shtë mè adè pè guní'idi'i rall. ⁵Guná mè lu grè rall; bèldé mè; gulaguè tristè la'ni ldu'u mè por tantè naguèdchi ldu'u rall. Iurní guni'i mè lu nguiu narac ll'u:

—Bèldí guiá'al.

Iurní bēldill guíá'all. Lueguē bēac guíá'all. ⁶Nasesē bēru'u ra fariseo. Guzublú guna'bē dī'dzē rall lu ra naná partidē shtē Herodes Ila gunē rall parē gati Jesús.

Zihani mēnē bēdēá rua' nisē ru'bē

⁷Iurní bēru'unú Jesús ra shini gusē'dē mē; bēdchini rai' rua' nisē ru'bē. Guanaldē zihani mēnē shtē regiuni Galilea. ⁸Iurē bini ra mēnē ra milagrē nab'ēnē Jesús, guagná rall lē'ē mē. Mēnē shtē Jerusalén nu mēnē shtē regiuni Idumea nu regiuni Judea, bēdchini rall. Mēnē naquēreldē stubi ladē rua' guēē'gu Jordán nu ra mēnē shtē regiuni Tiro nu Sidón bēdchini rall tē guēnā rall lu Jesús. ⁹Por ni gunib'ēa Jesús lu ra shini gusē'dē mē gac preparadē tubi barcu lu nisē parē tsu mē la'nin parē adē guētē'edi'i mēnē lē'ē mē. ¹⁰Zihani mēnē bēdchini purquē antsē bēnēac mē zihani narac ll'u'u. Iurní grētē' narac ll'u'u, be'dē guēte'e rall lē'ē mē parē bēga'ldē rall shabē mē. ¹¹Iurē ra nanapē mēdzabē la'ni ldu'i guná rall lu Jesús, bēzullibi rall lu mē. Gurushtiá rall; guni'i rall:

—Nal lúniquē shini Dios.

¹²Perē Jesús nalē bē'nē mē incarguē lē'ē rall adē guadī'dzēdi'i rall chu na mē.

Bē'nē Jesús nombrar chi'bē chupē shini gusē'dēi'

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

¹³La'ni ra dzē ni güe'pi Jesús lu dani. Guna'bē mē ra naguc shtu'u mē parē gulezēnū rai' lē'ē mē. Bēdchini rai' lu mē. ¹⁴Gudili mē chi'bē chupē nguui parē sēnū rai'

lē'ē mē nu parē tsagni'inú rai' mēnē shti'dzē Dios. ¹⁵Bēdē'ē mē pudērē lē'ē rai' parē guégú rai' mēdzabē la'ni ldu'u mēnē, nu bēdē'ē mē pudērē gunēac rai' narac ll'u'u. ¹⁶Zndē'ē lē ra shini gusē'dē mē. Primērē poshtē lē Simón; bēdē'ē mē stubi lēhi', Pedro. ¹⁷Nu bē'nē mē nombrar Jacobo nu Juan; rac bēchi rai'; shtadē rai' lē Zebedeo. Bēdē'ē mē stubi lē rai' parē Juan nu Jacobo naná Boanerges narunē cuntienē shini nguzi'u purquē runē rai' tubi cusē tubi chupēgá. ¹⁸En seguidē bē'nē mē nombrar Andrés, nu Felipe, nu Bartolomé, nu Mateo, nu Tomás, nu Jacobo naná shini Alfeo. Tambiēn bē'nē mē nombrar Tadeo nu Simón nanapē llēru'bē ánimo parē lēy. ¹⁹Nu bē'nē mē nombrar Judas Iscariote nab'ēnē intriegu lē'ē Jesús más despuēsē.

Guni'i mēnē Jesús napē mēdzabē la'ni ldú'i'

(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10)

Despuēsē de ni, guatē mē lidchi mē. ²⁰Stubi vultē bēdēá zihani mēnē hashtē adē gúquēdi'i niháu Jesús con ra shini gusē'dēi'. ²¹Iurní bini shfamili Jesús ra cusē nab'ēnē mē; bēdchini rai' parē gua'a rai' lē'ē mē la fuersē purquē rni'i mēnē rac luguē mē.

²²Nu ra mēsē narlua'a lēy bēdchini rall de Jerusalén; guni'i rall:

—Napē Jesús mēdzabē la'ni ldú'i'. Rgull ra mēdzabē por pudērē shtē Beelzebú naná jēfē shtē los de más mēdzabē.

²³Iurní guna'bē Jesús lē'ē ra mēsē. Guni'i mē tubi comparaciuni lu rall:

—¿Acasè guègú Satanás mizmè lé'èll? ²⁴Si talè guèruldè shmènè gubiernè rdildi rall cuntrè mizmè gubiernè, tsalú gubiernè.

²⁵Nu si talè nadivididè tubi famili, guèdchini tiempè tsalú famili ni.

²⁶Nu zac, si talè Satanás nadivididè mizmè shmènèll, tsalú pudèrè shténèll; hia bèga'a fin shténèll.

²⁷Ni tubi chu adè gac tsuté lidchi tubi nguii putèntè tè parè guègull pè shtë mè putèntè sino què primèrè napè què guèldí'bill nguii putèntè; iurní sí, gúnèll gan guègull pè shtë nguii ni.

²⁸Guldía rnia'a lu tè de què zac perdunè grè duldè shtë ra nguii nu grètè' di'dzè narni'i rall cuntrè shini Dios ²⁹perè si talè guèni'i mènè di'dzè mal cuntrè Espíritu Santo, ni sí, jamás nídi'i perdunè parè nguii ni. Nall culpablè parè guèdubi tiempè; adè nídi'i fin shténèll.

³⁰Zni guni'i mè purquè guni'i ra mènè napè mè mèdzabè la'ni ldú'i'i.

Shni'a nu bëchi Jesús

(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

³¹Iurní lè'è shni'a mè con ra bëchi'i, bédchini rai' catè cabezè mè. Gulezè rai' tèchi fuèrè; bèshe'ldè rai' tubi mènè naguagna'bè lè'è mè. ³²Ra mènè narèta' alrededurè lè'è mè guni'i:

—Lè'è shní'al nu ra bëchil zuga'a rall tèchi fuèrè. Rac shtu'u rall guadi'dzènú rall lé'èl.

³³Repi mè lu ra mènè ni:

—¿Chull na shní'ahia; chull na bëcha?

³⁴Guná mè lu grè ra narèta' alrededurè lè'è mè nu guni'i'i:

—Ra nazubènú na ndè'è, ni na shní'ahia nu ni na bëcha ³⁵purquè

grè ra narzu'bè diaguè shti'dzè Dios, ni na bëcha; nall zana; nall shní'ahia.

Comparaciuni shtë nacagtè'tsè bè'dchi

(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)

4 Stubi vultè guzublú caglua'a mè ra mènè rua' nisè ru'bè.

Mènè zihani bédchini rall lu mè, por ni guaté mè la'ni tubi barcu; guzubè mè la'nin lu nisè. Grè mènè cabezè rall rua' nisè lu guiu'u.

²Bèlua'a mè lè'è rall zihani cusè por comparaciuni. ³Guni'i mè:

—Gulè bëqué diaguè. ⁴Tubi nguii guagté'tsèll bè'dchi. Du'pè bè'dchi gulaguè lu guiu'u nezè. Iurní lueguè bédchini ra ma'ni; gudáu ma'ni bè'dchi. ⁵Stu'pè bè'dchi gulaguè lu guiu'u guè'è catè du'pè guiu'u nanú. Lueguè gutsèlú bè'dchi purquè adè ni zihani guiu'u. ⁶Iurè bèru'u ngubidzè, güe'qui plantè purquè nápèdi'in llèru'bè shlu'chin. Gubidchin. ⁷Stubi partè bè'dchi gulaguè lu gui'lli guitsè; galdanin la'ni gui'lli guitsè perè gui'lli guni guèquin; adè bédé'èdi'in nashi. ⁸Stubi partè bè'dchi gulaguè lu guiu'u za'què. Galdanin; guaru'bin. Bèldá bè'dchi bédé'è galdè bi chi por tubin. Stubin bédé'è sesenta por tubin. Stubin bédé'è tubi gahiu'a por tubin.

⁹Iurní guni'i mè:

—Si talè rac shtú'ul tsasèl, gulè bëqué diaguè bien shti'dza.

Guni'i Jesús pèzielú guni'i' ra comparaciuni

(Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10)

¹⁰Despuèsè zu Jesús lé'èsè mè, iurní ra mènè nazuga'a guèlla' lè'è mè con ra shini gusè'dè mè, guna'bè di'dzè rai' pè runè cuntienè

ra comparaciuni. ¹¹Guni'i më lu rall:

—Dios bë'në favurë parë guasé të manërë rnibë'a më ziquë rëy; perë na, ruadi'dza por comparaciuni lu ra mënë nanadë néd'i tsasé shti'dzë më ¹²të parë guená rall perë adë riasédi'i rall. Rini rall perë rúnedi'i rall cuendë. Por ni ruadi'dza ra comparaciuni lu rall të parë adë guëabrídi'i ldu'u rall con Dios, nu adë gúnedi'i Dios perdunë duldë shtë rall.

Jesús guni'i pë runë cuntienë comparaciuni shtë bë'dchi

(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

¹³Iurní guni'i më lu ra nacabezénú më:

—¿Pëllë adë riasédi'i të comparaciuni shtë nartë'tsë bë'dchi? ¿Lla gunë të parë tsasé të grétë' ra comparaciuni narnia'a lu të? ¹⁴El quë nartë'tsë bë'dchi, na ziquë el quë nartë'tsë shti'dzë Dios.

¹⁵Nanú mënë ziquë guiu'u guëdchi catë gulaguë bë'dchi lu nezë. Rini rall shti'dzë Dios perë lueguë ridë mëdzabë Satanás nu rdchisú mëdzabë di'dzë la'ni ldu'u rall.

¹⁶Stubi tantë mënë na rall ziquë guiu'u guë'ë catë gulaguë bë'dchi lu guë'ë. Rini rall; rëuu' ldu'u rall shti'dzë Dios perë adë guá'dzëdi'i di'dzë la'ni ldu'u rall. ¹⁷Ziquë tubi plantë nanapë du'pë shlú'chi', rialdí ldu'u rall du'pë tiempë. Iurë ridë ra cusë durë nu rguini mënë sa' rall por diza'quë, iurní rsa'në rall diza'quë; rëazë guetë rall. ¹⁸Nu zac nanú mënë naná ziquë bë'dchi nagulaguë lu gui'lli guitsë. ¹⁹Rini rall shti'dzë Dios perë por tantë

llgabë runë rall lla guëbani rall nu rzebi ldu'u rall zihani cusë; rac shtu'u rall zihani dumí. Rte'e ra cusë ni diza'quë; níd'i mudë cuezë shti'dzë Dios la'ni ldu'u rall. ²⁰Perë nanú mënë ziquë bë'dchi narlaguë lu guiu'u za'quë. Guëdubinú ldu'u rall rialdí ldu'u rall. Na rall ziquë plantë narne'e resultá galdë bi chi por tubi nu sesenta por tubi u tubi gahiu'a por tubi.

Comparaciuni shtë lintërnë

(Lc. 8.16-18)

²¹Tambiën guni'i më lu rall:

—¿Ni mudë guidënul tubi llini parë suhin guëa' camë u suhin la'ni rmudi? ¿Pëllë lëdë guiá'adi'i zubin të parë guëzianín la'ni hiu'u? ²²Grë ra cusë naga'chi lu ra mënë, napë quë guëru'u rahin lu llini parë tsasé mieti. Adë níd'i mudë gaquin naga'chi parë siempër. ²³Si talë rac shtú'ul tsasël, gulë bëquë diaguë bien shti'dza.

²⁴Guni'i më lu rall:

—Gulë guná; gulë bëquë diaguë bien. Con el mizmë medidë narrë'shë të iurne', medidë ni napë quë guëbishi të. Nu guëne'e më másru'u llini lë'ë të narquë diaguë shti'dzë më. ²⁵Si talë guëquë diaguë të bien, Dios guëne'e më más shti'dzë më parë lë'ë të, perë si talë rúnedi'il cuendë shti'dza, guëdchisú më llini narní'il nápël.

Comparaciuni shtë bë'dchi narialdani

²⁶Nu zac Jesús guni'i:

—Zni na catë rnibë'a Dios ziquë Rëy. Nahin cumë ziquë tubi guiu nartë'tsë bë'dchi lu

guiu'u. ²⁷Nagá'sill gue'lë; despuësë riashtëll. Rdëdë ra dzë nu rdëdë ra gue'lë. Lë'ë bëndchi rialdanin nu riaru'bë plantë. Lë'ë nguiu adë rac bé'adi'll lla riaru'bë plantë.

²⁸De lë'ë guiu'u primërë rldani plantë, iurní rru'u ra du'u shtëhin. Lë'ë du'u ni nua'a zihani bëndchi.

²⁹Iurë lë'ë bëndchi gubidchi, lueguë rchuguë rall bëndchi purquë hia bëndchini tiempë shtë cusechë.

Comparaciuni shtë bëndchi mitu'në

(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

³⁰Guni'i më stubi comparaciuni: —¿Guadë dí'dzë nu comparaciuni guëluá'ahia lu të parë tsasë të lla na tiempë naguënbë'a Dios ziquë rëy? ³¹Tiempë ni na ziquë tubi bëndchi mitu'në. Iurë bëtë'tsë nguiu bëndchi ni, nahin ziquë más mitu'në lu grëtë' bëndchi. ³²Despuësë de bërë'tsin nu guaru'bin, be'pin más de grë ra plantë. Gupin llicu ru'bë nu bëndchini ra ma'ñi; bëndchi'bë ra ma bëche'zë lu llicu hiaguë.

Bëlúa'a më con zihani comparaciuni

(Mt. 13.34-35)

³³Zihani cusë bëlúa'a më con comparaciuni según guasë ra mënë. ³⁴Siempre biadi'dzë më lu ra mënë con comparaciuni nu bëquebi më lu ra shini gusë'dë më pë runë cuntienë shtë'dzi'.

Jesús bëcue'dchí nisë ru'bë

(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

³⁵Mizmë dzë ni iurë bëndchini gue'lë, guni'i më lu ra shini gusë'dë më:

—Cha guiá hia'a stubi ladë rua' nisë.

³⁶Iurní lë'ë rai' bënë rai' despedir ra mënë zihani narë rua' nisë ru'bë.

Bia'a ra shini gusë'dë më lë'ë më ziquësë zuga'a më të parë zia'a rai' la'ni barcu. Nu zianaldë stubi shcua'a barcu con lë'ë rai'. ³⁷Iurní bëndchini tubi mbë dushë lu nisë. Guaté nisë la'ni barcu hashtë mërë né'azë guëdubi barcu la'ni nisë.

³⁸Naga'si Jesús nezë ichi barcu; nacu'guë më tubi almadë. Bëcua'ñi rai' lë'ë më nu guni'i rai':

—Mësë, aquë zati hia'a iurne'.

³⁹Iurní guashtë më; guni'i më guëc mbë nu guëc nisë:

—Guitsëgá nu bëac dchi.

Lueguë gurëdchí nisë nu lë'ë mbë bëac dchi. ⁴⁰Guni'i më lu ra shini gusë'dë më:

—¿Pëzielú rdzëbë të? ¿Pë hia rialdí'di' ldu'u të Dios?

⁴¹Nalë bëndzëguë' ldu'u rai'; guni'i lu sa' rai':

—¿Chull më rë'? Rzu'bë diaguë nisë nu mbë shtë'dzi'.

Tubi më gadareno nanapë mëdzabë la'ni ldú'ull

(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

5 Bëndchini rai' stubi ladë tēchi nisë ru'bë ladzë ra më gadareno. ²Iurë bëru'u më la'ni barcu, lueguë guabi'guë tubi nguiu lu më; nanú tubi mëdzabë fier la'ni ldú'ull. Bëru'u nguiu ni catë nanú cuevë catë bëga'chi ra tēgulë. ³Ndë guquërdëll. Nilë con cadënë adë chu gac guëldi'bi lë'ëll. ⁴Zihani vuelte bēldi'bi mēnē lē'ëll con cadënë guēa'll nu guiá'all perē bëchúguëll cadënë nu rúnëll pedasē ra gui'bë. Adē chu rúnēdi'i gan lull tē guēldi'bill lē'ë nguiu ni. ⁵Dzë

la gue'lë canzell nu gurushtiall catë nanú ba'a nu catë nanú dani. Mizmë lé'ëll rguínill lé'ëll con guë'ë. ⁶Dizdë zitu gubí'all lu Jesús; guagllú'nëll lu më nu bészull'bill lu më. ⁷Gurushtiall nu guní'ill fuertë:

—¿Pëllë nápël con na? Jesús. Lé'ël nal shini Dios nacabezë gube'e. Por Dios rnia'a lul, adë guëtiá'adi'il na lu gui'i shtë cashtigu.

⁸Zni guní'ill purquë antsë guni'i Jesús lull:

—Bësa'në lë'ë nguui rë'. Nal tubi mëdzabë demasiadë fier.

⁹Guna'bë di'dzë Jesús lull:

—¿Chu lël?

Bëquëbill:

—Lëa Chupë Mili. Zihani na na'a.

¹⁰Iurní ra mëdzabë bë'në rall ruëguë lu Jesús parë adë guëgúdi'i më lë'ë rall fuërë de lugar ni.

¹¹Guëlla' rua' dani rëta' zihani guchi; quëháu ra ma. ¹²Ra mëdzabë bë'në rall ruëguë lu më; guni'i rall:

—Bëshe'ldë lë'ë na'a la'ni ldu'u guchi të tsuté na'a la'ni ldu'u ra ma.

¹³Bëdë'ë më permisi; iurní ra mëdzabë bëru'u rall nguui ni nu guaté rall la'ni ra guchi. Na ra ma más quë chupë mili. Ziagllu'në ra ma catë nanú tubi bërrancu rua' nisë. De guia'a guzutu'u ra ma la'ni nisë; guti ra ma.

¹⁴Ra narapë guchi iurë guná rall pë guc, guagllu'në rall lu më guë'dchi nu lu ra mënë naré lachi. Guni'i rall lo quë naguc. Bëru'u ra mënë; guagná rall nia pë guc lugar ni. ¹⁵Bëdchini rall catë nanú Jesús nu guná rall lu nguui nanapë mëdzabë la'ni ldú'ull antsë. Nguui ni zubë nga'li nu nácull shábëll; hia be'rquë na shgábëll. Nalé

bëdzëguë' ldu'u ra mënë. ¹⁶Grë ra testigu naguná lo quë nabë'në Jesús, biadi'dzë rall lo quë nabë'në më con lë'ë nguui nu con ra guchi. ¹⁷Iurní bë'në ra mënë ruëguë lu Jesús të guëru'u më ladzë rall.

¹⁸Güë'pi më la'ni barcu; lë'ë nguui nanagupë chupë mili mëdzabë antsë, bë'nëll ruëguë lu më parë tsanáldëll lë'ë më ¹⁹perë Jesús adë guné'di'i; guni'i lu nguui:

—Bëagzë lídchil nu biadi'dzë lu shfamíllil ra cusë ru'bë nabë'në Dios con lé'ël. Biadi'dzë lu rall blac bëga'a ldu'u më lé'ël.

²⁰Iurní gubi'll; guzublú biadi'dzëll lu ra mënë shtë regiuni nalë Decápolis; biadi'dzëll cusë ru'bë nabë'në Jesús con lé'ëll. Grë ra nabini shtë'dzëll, guasë ldu'u rall.

Shtsa'pë Jario nu tubi na'a nabëga'ldë shabë Jesús

(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)

²¹Be'pi më la'ni barcu; bëabré më stubi ladë rua' nisë ru'bë. Zihani mënë bëdchini lu më catë zu më rua' nisë. ²²Be'dë guëdchini tubi mënë lë Jairo lu Jesús. Jairo nall tubi më importantë la'ni iádu'u shtë më israelitë. Iurë guná Jairo lu Jesús; bészull'bill lu më. ²³Nalë bë'nëll ruëguë lu më; guni'ill:

—Shtsa'pa hia rlúllëll. Bë'në favurë, cha guëdchi'bë guiá'al guëqui' parë guëáquëll nu guëbánil.

²⁴Iurní zia'anú më Jairo; nalë zihani mënë canaldë rall lë'ë më hashtë rte'e rall lë'ë më. ²⁵Nanú tubi na'a ladi ra mënë; hia guc chi'bë chupë izë rllë'ë rénëll. ²⁶Nalë bë'nëll sufrir por ra rumëdi nabë'në ra ducturë hashtë bë'nëll

gashtë grétë' dumí nanápëll peré ni du'pë adë bëáquëdi'll sino más rac llú'ull. ²⁷Bini na'a rë' pë bë'në Jesús nu guabí'guëll nezë tëchi më. Bëgá'ldëll rua' shabë më. ²⁸Guni'll la'ni ldú'ull: "Talë guëga'lda rua' shabë më zëaca". ²⁹Bëgá'ldëll shabë më nu lueguë gulezë galërllë'ë rënë. Bëdë'll cuendë hia bëáquëll. ³⁰Jesús guc bé'ai' de quë bëac tubi më por pudërë shtë më. Bëdchigré lu më; guná më lu ra nazuga'a ndë'ë; guna'bë di'dzë më:

—¿Chu bëga'ldë shaba?

³¹Ra shini gusë'dë më guni'i: —Guná; blac mënë zihani quëgte'e rall lé'ël, nu rna'bë dí'dzël chu bëga'ldë shábël.

³²Jesús guná guëdubi ladë lu ra mënë të parë guená më chu bëga'ldë shábi'. ³³Iurní lë'ë na'a ni bëdzébëll; bëchí'chill; bëzullíbill lu më. Guc bé'all bëac galguidzë shtë'nëll. Bëquébill grë lo quë nabë'nëll. ³⁴Guni'i Jesús lull:

—Nanë, bëáquëll purquë rialdí ldú'ul na. Bëagzé con bien. Hia gulezë galguidzë shtë'nëll.

³⁵Nianá quëadi'dzë'nú më na'a ni, bëdchini bëldá mënë naze'dë lidchi Jairo. Guni'i rall lu Jairo:

—Shtsá'pël hia gúti'. Adë guená'bëru'ul favurë lu më.

³⁶Perë Jesús bini lo quë naguni'i rall. Repi më lu Jairo:

—Adë rdzébëdi'il; guagla'guë tsaldí ldú'ul na.

³⁷Adë nédí'i më tsanaldë ra mënë, sulë Pedro nu Jacobo nu Juan bëchi Jacobo. ³⁸Bëdchini rai' lidchi Jairo. Guná më zihani mënë; nalé ru'në rall nu bë'në rall ruidë. ³⁹Guaté më hui'u; guni'i më:

—¿Pëzielú tantë ruidë quëhunë të? ru'në të. Lë'ë ntsa'pë rë' adë gútidi'i sino nagá'si'.

⁴⁰Bë'në mënë burnë nu rllidchinú rall lë'ë Jesús. Iurní bégú më grë mënë. Bia'a më shtadë ntsa'pë con shní'ai' nu ra nabëdchininú më. Guaté rai' catë naga'a tégulë. ⁴¹Guna'zi më guia'a tégulë; guni'i më:

—Talita cumi (di'dzë rë' runë cuntienë con dizé shtë më: "Ntsa'pë, guashtë nga'li").

⁴²Lueguë lueguë iurní guashtë ntsa'pë ni. Guzúbi'; guzëhi' purquë nápi' chi'bë chupë izë. Nalé bëdzëguë' ldu'u mënë. ⁴³Iurní gunibë'a më të guëdë'ë rall nagáu ntsa'pë. Gunibë'a më lu rall adë chu lu guadí'dzëdi'i rall pë bë'në Jesús con shtsa'pë Jairo.

Jesús nanú Nazaret

(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

6 Bëru'u më lugar ni nu bëabrí më ladzë më. Zia'anú më ra shini gusë'dë më. ²Iurë bëdchini dzë descansë, guzublú caglua'a më la'ni iáu'u. Zihani mënë nabëquë diaguë shti'dzë më, bëdzëguë' ldu'u rall nu guni'i rall:

—¿Con pë pudërë quëhunë Jesús tantë cusë rë'? ¿Chull bëdë'ë tantë llni? ¿Chull bëdë'ë pudërë guiá'all tantë milagrë quëhúni'? ³¿Pëllë lëdë carpintérëdi'i; nu nall shini María? Ra bëchill lë rall Jacobo nu José nu Judas nu Simón. Nu zánëll quërelde rall ndë'ë entrë lë'ë hia'a.

Adë bëgá'adi'i guzac rall ⁴perë Jesús guni'i lu rall:

—Grétë' ra muzë shtë Dios adë rúnëdi'i mënë rëspëti lë'ë rai', ni

sáhi', ni ra shfamíli'; rúnèdi'i rall rēspēti lē'i'. Sulē stubi lugar runē mēnē rēspēti tubi muzē shtē Dios.

⁵Por ni adē guc nihunē mē milagrē, sulē bēnēac mē du'psē mēnē narac ll'u'u. Bēdchi'bē mē guia'a mē guēc rall nu bēac rall.

⁶Nalē bēdzēguēē' ldu'u mē purquē adē gualdídí'i ldu'u rall shti'dzē mē. Hia lē'ē Jesús guaglua'a ra mēnē naquērelde ra guē'dchi naná guēlla'.

**Jesús bēshé'ldi' ra shini gusē'dēi';
zia'a rai' ra guē'dchi**

(Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

⁷Guna'bē mē ra chi'bē chupē shini gusē'dē mē nu bēshe'ldē mē chúpēll tubi ladē, chúpēll stubi ladē. Zni bēshe'ldē mē grē rai'. Bēdē'ē mē pudērē guēgú rai' ra mēdzabē fier la'ni ldu'u mēnē. ⁸Gunibē'a mē lu shini gusē'dē mē adē guá'adi'i rai' zihani cusē, sulē tubi bastunē parē nezē; adē guá'adi'i rai' bulsē, nilē guetēshtildi, nilē dumí, sulē bastunē. ⁹Guni'i mē lu rai' guēquē'ē rai' rachi nu gacu rai' tubsē shcua'a shabē rai'. ¹⁰Guni'i mē lu rai':

—Cualquier lidchi mēnē ca guēdchini tē, gulē bēa'nē nga'li hashtē guzia'a tē stubi guē'dchi. ¹¹Si talē nēdi'i mēnē gunē rall recibir lē'ē tē nu nēdi'i rall guēquē diaguē rall diza'quē, gulē bēru'u guē'dchi ni; gulē bēdchibē gushēguiu'u nanaquē guēa' tē ziquē tubi sēni de quē adē gualdídí'i ldu'u rall shti'dzē Dios. [Rnia'a lu tē gunē mē cashtigu más ra mēnē nanadē bē'nēdi'i recibir lē'ē tē quē ra mēnē shtē guē'dchi Sodoma nu Gomorra.]

¹²Iurní zia'a ra shini gusē'dē mē. Cagni'inú rai' mēnē tē guēabrí

ldu'u rall con Dios nu gunē nadzē'ē rall mudē nanabani rall. ¹³Nu zac bēgú rai' zihani mēdzabē la'ni ldu'u ra mēnē. Bēte'bi rai' sēiti guēc ra narac ll'u'u. Zihani mēnē bēac.

Galguti shtē Juan Bautista

(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)

¹⁴Lē'ē rēy Herodes bínill lo quē nabē'nē Jesús. Famē shtē mē bērē'tsē guēdubi nezē. Guni'i bēldá mēnē:

—Jesús na Juan Bautista naguashtē ladi ra tēgulē; por ni nápi' llēru'bē pudērē.

¹⁵Stubi mēnē guni'i:

—Jesús na Elías.

Stubi rall guni'i:

—Jesús na tubi nabíadi'dzē shti'dzē Dios guahietē perē bēabrí guashtēhi' ladi ra tēgulē.

¹⁶Iurē bini Herodes di'dzē ni, guni'ill:

—Juan Bautista ndē'ē.

Guagchuguē ra sultadē guēc Juan perē guashtēhi' ladi ra tēgulē.

¹⁷Pues más antsē Herodes gunibē'a guēna'zi ra sultadē lē'ē Juan parē tsáhi' lachigui'bē. Bēldi'bi rall lē'ē Juan con cadēnē. Guc ni por causē shtē Herodías, tse'llē Felipe naná bēchi Herodes. Herodes cua'a na'a ni ziquē tsé'llēll.

¹⁸Pues Juan guni'i lu Herodes:

—Guzá'quēdi'i cuá'al tse'llē bēchil.

¹⁹Por di'dzē ni bēldē Herodías.

Rac shtú'ull quínill lē'ē Juan perē adē bē'nēdi'ill gan ²⁰purquē Herodes bēdzēbēll lē'ē Juan. Bē'nēll rēspēti Juan; guc bē'all na Juan nguui za'quē nu santu. Por ni bēsé'aull lē'ē Juan lachigui'bē. Bēuu' ldu'u Herodes shti'dzē Juan

perē bē'nē chúpēll ldu'uull. ²¹Perē bēdchini tubi dzē bē'nē Herodías gan. Guc lē Herodes nu bē'nēll invitar ra mē ru'bē shtë Galilea nu ra sultadē nu jushtici shtëhi'; gau rall lidchi Herodes. ²²Iurē dzu laní, shtsa'pē Herodías guatē nu bēgu'i'll lu ra invitatē shtë Herodes. Nalē bēuu' ldu'u Herodes con grē ra mēnē nazuga'a ndē. Guni'i Herodes lu ntsa'pē:

—Cualquier cusē guēná'bēll lua, guēnéhiahin cá'al.

²³Bē'nē Herodes jurar lu lliguēna'a:

—Guldía, lo quē narac shtú'ul, guēnéhiahin hashtë guēruldē catē rnibé'ahia.

²⁴Bēru'u lliguēna'a nu guna'bē dí'dzēll lu shní'all:

—¿Pē cusē guēna'ba lu Herodes?

Guni'i shni'a lliguēna'a ni:

—Guna'bē guēc Juan Bautista.

²⁵Nasesē guatē lliguēna'a catē nanú Herodes. Guni'i'll:

—Na rac shtua'a guēnē'el lueguē guēc Juan Bautista; tsu la'ni platē cahia.

²⁶Iurní nalē zunú rēy tristē perē bē'nēll jurar lu ra nazubēnull lu mellē; napē quē gúnēll cumplir.

²⁷Lueguē gunibē'a Herodes tubi sultadē parē tsagllí'll guēc Juan. ²⁸Gua sultadē lachigui'bē; bēchúguēll guēc Juan nu bēdchí'bēllin lu platē. Bē'nēll entregarin guia'a shtsa'pē Herodías. Hia lliguēna'a bēdē'ēin guia'a shní'all.

²⁹Iurní bini ra shmēnē Juan de quē hia gúti', bēdchini rai' nu bia'a rai' cuerpē parē guaca'chi rai' cuerpē la'ni ba'a.

Jesús bēdē'ē nagáu más de ga'i mili nguui

(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

³⁰Ra shini gusē'dē mē bēabrí rai'; guni'i rai' lu Jesús grētē' lo quē nabē'nē rai' nu lo quē nabēlua'a rai'.

³¹Guni'i Jesús lu rai':

—Cha guiá hia'a tubi lugar catē nídi'i mēnē tē guēzi'i ldu'u hia'a du'pē.

Zni guni'i mē purquē zihani mēnē bēdchini lugar ni nu zia'a rall de manērē adē nápēdi'i mē tiempē gáuhi'. ³²Iurní guatē rai' la'ni barcu; zia'a rai' catē na tubi shlatē; adē nídi'i mēnē. ³³Perē zihani mēnē guná ca nezē zia'a rai'. Bēnguē bē'a rall lē'ē Jesús nu guagllu'nē rall delantē. Bēdchini rall guēa' rall de grē guē'dchi. Gudchibēlú rall lu mē.

³⁴Iurē bēru'u mē la'ni barcu, guná mē lu mēnē zihani; na rall ziquē lli'li nanápēdi'i vēquērē. Bēga'a ldu'u mē lē'ē rall; guzublú bēlua'a mē lē'ē rall zihani cusē. ³⁵Iurē guc guadze', bēdchini ra shini gusē'dē mē; repi rai' lu mē:

—Hia guadzéti' nu lugar rē' adē chu nádi'i. ³⁶Bēshe'ldē ra mēnē lu guē'dchi u lu ra ranchi guēlla'; tsasi'i rall nagáu rall. Ndē'ē nídi'i nagáu.

³⁷Jesús guni'i lu rai':

—Gulē bēdē'ē nagáu rall.

Lē'ē shini gusē'dē mē guni'i:

—¿Ca guiá si'i na'a guetēshtildi gau rall? Rqui'ni masiá chupē gahiu'a bēllē parē guēdē'ē hia'a nagáu rall.

³⁸Iurní guni'i Jesús:

—¿Bēldá guetēshtildi napē tē? Gulē tsagná.

Iurè guagná rai', guni'i rai':
—Nanú ga'i guetështildi con chupë mbeldë.

³⁹Iurní gunibë'a Jesús subë ra mënë lu gui'lli naguë'. ⁴⁰Guzubë rall tubi gahiu'a mënë tubi ladë, cincuenta mënë stubi ladë. Zni guzubë grë mënë, por grupë guzubë rall. ⁴¹Iurní guna'zi Jesús ga'i guetështildi nu chupë mbeldë. Guná më lu gube'e; bédë'ë më graci lu Dios. Bëshullë më guetështildi cua'a ra poshtë. Lë'ë rai' guati'dzë rai' guetështildi cua'a ra mënë. Nu zac bënë më con chupë mbeldë. ⁴²Grë ra mënë gudáu rall hashtë bielë rall. ⁴³Iurní bëtëá ra shini gusë'dë më chi'bë chupë tēpë ra pedasë guetështildi nu mbeldë nabënë subrë. ⁴⁴Grë ra mënë nagudáu guetështildi na rall ga'i mili ngui.

Ziazú Jesús lu nisë

(Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21)

⁴⁵Lueguë gunibë'a më lu shini gusë'dë më guëu' rai' la'ni barcu tē parë zia'a rai' stubi ladë rua' nisë ru'bë. Gudchibélú rai' parë zia'a rai' guë'dchi Betsaida mientras bënë më despedir ra mënë. ⁴⁶Bësa'në më ra mënë; gua më lu dani tē parë guadi'dzénú më Shtadë më. ⁴⁷Iurní bédchini gue'lë; lë'ë barcu ziazú guërudë nisë ru'bë. Bëa'në më lu gui'u tubsë më. ⁴⁸Guná më lu barcu; hia ra shini gusë'dë më adë bé'nëdi'i rai' gan guësé rai' barcu purquë mbë ze'dë al contrari. Nalé bédzaguë rai'. Hia ze'dë grëgue'lë; lë'ë Jesús ze'dë zu më lu nisë catë ziazú rai'. Guc ldu'u më niaguibélú më lu barcu. ⁴⁹Guná rai' lu më; ziazú më lu nisë. Iurní

bënë rai' llgabë náhi' tubi fantasmë. Gurushtiá rai' por galërdzëbë.

⁵⁰Guná rai' lu më; nalé bédzëbë rai' perë lueguë Jesús guni'i lu rai':

—Adë rdzëbëdi'i tē. Na ndë'ë; gulë gapë valurë.

⁵¹Iurní be'pi më la'ni barcu nu lueguë gulezë mbë dushë. Nalé bédzëguë' ldu'u ra shini gusë'dë më. ⁵²Aunque guná rai' bédë'ë më guetështildi gau ga'i mili ngui, adë guasédi'i rai' chu na më tantë naguëdchi ldu'u rai'.

Bënëac Jesús ra mënë shtë Genesaret

(Mt. 14.34-36)

⁵³Gudëdë rai' stubi ladë nisë ru'bë. Bédchini rai' regiuni nalë Genesaret. Bëquëdú rai' barcu rua' nisë. ⁵⁴Bëru'u rai' la'ni barcu; lueguë ra mënë bēnguë bë'a rall lë'ë më. ⁵⁵Bëllu'në ra mënë grë ladë tē tsagli'i rall narac llhu'u lu Jesús. Nua'a rall ra fērmë lu daa' ancalë bini rall nanú më. ⁵⁶Cualquier guë'dchi u ciudá u lachi catë guaté Jesús, ndë rguishi ra mënë ra narac llhu'u catë nezë tēdë më. Bënë rall ruëguë lu më parë guëdë'ë më permisi guëna'zi rall rua' shabë më. Grë ra naguna'zi shabë më bëac rall.

Lo quë narshi'ni ldu'u ngui

(Mt. 15.1-20)

7 Bédchini bēldá fariseo lu Jesús nu mēsë narlua'a lēy, bédchini rall lu më. Na rall më Jerusalén. ²Guná rall lu shini gusë'dë më; gudáu rai' guetështildi sin quë adë bé'nëdi'i rai' cumplir ziquë na custumbrë; adë gudíbidí'i rai' guia'a rai' ziquë custumbrë religiusë shtë

ra fariseo. Iurní bè'ně rall juzguè ra shini gusè'dě mẽ. ³Ra fariseo nu grè ra mèně israelitè, adè ráudi'i rall sin què adè rié'tidi'i guia'a rall zihani vultè. Ziaгла'guè rall con ra custumbrè shtë ra mēgūlē. ⁴Iurè rēabrí rall lu lguēa' antsè gau rall, razè rall bien ziquè custumbrè religiuse. Zihani custumbrè napè rall, cusè ziquè rguibi rall vasè nu mbluri nu ra bandējē, nu zac hashtë ra camè rguibi rall. ⁵Ra fariseo nu ra mēsè guna'bè di'dzè rall lu Jesús:

—¿Pēzielú shini gusè'dēl adè rúnēdi'i rall cumplir custumbrè shtë ra shtadè guelú hia'a sino rau rall guetēshtildi sin què adè rié'tidi'i guia'a rall?

⁶Jesús guni'i:

—Na tē falsē. Guldí Isafás el què nabadi'dzè shti'dzè Dios; guní'i' shcuendè tē lla na tē. Bēquē'ēi' shti'dzè Dios narni'i:

Ra mèně rē' rac shtu'u rall na nadè más con rua' rall, perè ldu'u rall nalé zitu zuga'a parè na.

⁷Adè rlluí'idi'i ra cusè narunè rall iurè quēhunè rall adorar na.

Enseñansè shtë rall nadè más nahin tubi mandadè shtë nguii.

⁸Rlua'a tēchi tē lu mandamientè shtë Dios parè gunè tē cumplir ra custumbrè shtë tē, ziquè rguibi tē vasè nu ra mbluri nu zihani cusè más quēhunè tē cumplir.

⁹Nu guni'i mẽ lu rall:

—Quēgsigué tē; rsa'ně tē mandamientè tubi ladè; más canaldè tē tēchi custumbrè shtë tē

¹⁰purquè Moisés bēquē'ē: “Gápēl rēspēti lu shtádēl nu lu shnía'al”.

También bēquē'ē Moisés: “El què nargué guēc shtádi' u shnía'i' napè què quini mèně nguui ni”, ¹¹perè lē'è tē rni'i tē: “Si talè tubi nguui guépill lu shtádi': Grè dumí narunè tucarè guēnehia cá'al, na corbán, nahin sulè parè Dios”. ¹²Si talè guēni'i nguui zní, iurní rni'i tē rquí'nidi'i guēdē'ē nguui dumí ca'a shtádi'. ¹³Pues zní cagni'i tē lasáquēdi'i shti'dzè Dios. Más ziaгла'guè tē tēchi ra custumbrè, nu rlua'a tē custumbrè ni lu ra shini gusè'dě tē. Zihani cusè igual runè tē.

¹⁴Stubi vultè guna'bè Jesús ra mèně zihani nu guni'i mẽ:

—Gulè bēquē diaguè nu gulè guasè nacagnia'a lu tē. ¹⁵Lo què nagáu nguui, adè rshí'nidi'i ldu'u nguui perè ra didzabè narru'u rua'll, sí, ni rshi'ni ldú'ull. [¹⁶Si talè rac shtú'ul tsasèl, gulè bēquē diaguè grè lo què narnia'a lu tē.]

¹⁷Iurní bēru'u mẽ ladi ra mèně; guatè mẽ lidchi mẽ. Guna'bè di'dzè ra shini gusè'dě mẽ pē runè cuntienè comparaciuni rē'. ¹⁸Guni'i mẽ:

—¿Pēllè nu lē'è tē adè riasédi'i tē shti'dza? ¿Pēllè adè rac bē'a tē naráu nguui adè rúnēdi'i manchè ldú'ull? ¹⁹purquè adè riutédi'i naráu nguui la'ni ldú'ull sino riutēhin la'ni shpúchill; despuēsè rru'uín.

Manērè ni guni'i mẽ grè naráu mèně naza'quin; adè rúnēdi'in manchè ldu'u nguui. ²⁰Nu guni'i mẽ:

—Lo què narru'u la'ni rua' mieti, ni ze'dè de la'ni ldu'u nguui. Ni sí, canihunin manchè ldu'u nguui.

²¹La'ni ldu'u nguui rru'u grétē' cusè

mal; mal llgabë, rquënú nguii tse'lë mënë, napë nguii zihani na'a nu ra na'a napë zihani nguii. ²²Rbaa'në rall pë shtë mënë; rguini rall sa'll; rzebi ldu'u rall pë shtë mënë; runë rall mal cuntrë sa' rall; rsiguë rall sa'll; mal vidë nabani rall; nambidi rall; napë rall vici; runë nadchini rall; cusë nadë rlluí'idi'i runë rall. ²³Grë ra cusë ni rru'u dizdë la'ni ldu'u nguii nu por ni napë nguii duldë delantë lu Dios.

**Tubi na'a më zitu nagualdí ldu'i
Jesús**

(Mt. 15.21-28)

²⁴Bëru'u më lugar ni; gua më regiuni shtë Tiro nu Sidón. Guaté më tubi hiu'u; guc shtú'udi'i më gac bë'a mënë catë nanú më perë grëtë' mënë guc bë'a rall catë nanúhi'. ²⁵Lueguë bini tubi na'a catë nanú Jesús. Na'a ni shtsá'pëll napë tubi mëdzabë fier la'ni ldú'ull. Bëdchini na'a lu Jesús; bëzullíbill lu më. ²⁶Na'a ni na mënë sirofenicia; dizë shtëll na griego. Bét'nëll ruëguë lu Jesús guëgú më mëdzabë la'ni ldu'u shtsá'pëll.

²⁷Perë Jesús guni'i lu na'a:

—Napë quë gau ra shini mieti hashtë guielë rall purquë nádi'i bien guëdchisul guetështildi shtë ra shini mënë parë gau ra mbécu'në.

²⁸Guni'i na'a:

—Nia Dadë, perë ra mbécu'në nananú guëa' mellë, rau ma pedasë narru'u hia'ldë rua' llguë'në.

²⁹Guni'i më iurní:

—Bien guní'il. Bëagzé lídchil; hia lë'ë mëdzabë bërú'ull la'ni ldu'u shtsá'pëll.

³⁰Zia'a na'a; bëdchíni' lídchi; bëdzé'li' shtsá'pi' naga'a lu camë.

Bëáqui'; hia adë nídi'i mëdzabë la'ni ldú'í'.

Bënëac Jesús tubi gu'pë cue'të

³¹Bëru'u më regiuni shtë Tiro nu guëdë më lugar nalë Decápolis; bëdchini më guë'dchi Sidón naná rua' nisëdu'u. ³²Be'dënú mënë tubi naná gu'pë nu nati'ngu ruadí'dzëll. Runë mënë ruëguë lu më guëdchi'bë më guia'a më guëc nguii ni tē guëáquëll. ³³Bia'a Jesús lél'ëll tubi ladë. Bëzë'ë më shcuënë më la'ni diáguëll. Bëtia'a më du'pë shënë më lu ldúdzëll. ³⁴Iurní guná më lu gube'le; bëca'a ldu'u më nu guní'i'.

—Efata. (Nd'ë runë cuntienë dizë shtë më, guëac diáguëll.)

³⁵Lueguë bëlla'lë diaguë nguii ni, nu bëac ldúdzëll. Guzublú ruadí'dzëll bien. ³⁶Jesús gunibë'a ra mënë adë chu lu guadi'dzë rall lo quë nabé'ni' perë por más guni'i më, más bërë'tsë di'dzë nabè'në më. ³⁷Nalé guasé ldu'u mënë; rni'i rall:

—Grë narunë Jesús na bien. Ra cue'të rini rall nu ra gu'pë ruadi'dzë rall.

Bëdë'ë Jesús nagáu tapë mili nguii

(Mt. 15.32-39)

8 Guc tubi dzë zihani mënë bëdëá lu më, nu nápëdi'i rall nagáu rall. Jesús guna'bë ra shini gusë'dë më; guni'i më:

²—Nalé rga'a ldua'a ra mënë rë' purquë hia guc tsunë dzë ze'dë naldë rall na nu nápëdi'i rall nagáu rall. ³Si talë guëshe'lda lë'ë rall lidchi rall sin adë gáudi'i rall, sca'a mbee'zë rall lu nezë. Bëldá rall zitu ze'dë rall.

⁴Ra shini gusè'dè mè bëquebi:
—¿Ca guía ca'a hia'a guetështildi gau
rall? Nì tubi mènè quèrèldèdi'i ndè'è.

⁵Jesús guna'bè di'dzè:

—¿Bèldá guetështildi napè tè?

Guni'i rai':

—Gadchi.

⁶Iurní Jesús gunibè'a subè mènè
zihani lu guiu'u. Guna'zi mè guézà
guetështildi. Bèdè'è mè graci lu Dios;
lueguè bëshullè mè guetështildi;
bèdè'è mè cua'a ra shini gusè'dè mè
tè qui'dzè raihin parè gau ra mènè.
⁷Nu nua'a rai' bèldá mbeldè. Jesús
bèdè'è graci; guni'i mè lu shini gusè'dè
mè tè qui'dzè rai' mbeldè lu ra mènè.
⁸Grètè' mènè gudáu rall hashtë catè lu
bielè rall. Iurní bètèá rai' gadchi tètè
pedasè nabè'nè subrè. ⁹Grè ra nagudáu
na ra ziquè tapè mili ngui. ¹⁰Iurní
bè'nè Jesús despedir ra mènè; be'pi mè
la'ni barcu con ra shini gusè'dè mè tè
zia'a rai' regiuni nalè Dalmanuta.

Ra fariseo guna'bè rall gunè mè tubi milagrè

(Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56)

¹¹Bèdchini ra fariseo lu Jesús.
Guzublú rchupè di'dzè rall. Bètè'dè
rall tubi prèbè lè'è mè, nihunè mè
tubi milagrè lu rall. ¹²Bèca'a ldu'u
mè nu guni'i mè:

—¿Pèzielú rac shtu'u tè guená tè tubi
milagrè? Guldía rnia'a lu tè; gúnèdia'a
ni tubi milagrè delantè lu tè.

¹³Iurní bèsèa'nè mè lè'è ra mènè
tè güe'pi mè stubi vultè la'ni barcu.
Zia'a mè stubi ladè rua' nisè ru'bè.

Ldai' shtë fariseo

(Mt. 16.5-12)

¹⁴Ra shini gusè'dè mè nua'a tubsè
guetështildi la'ni barcu purquè

bèa'ldè ldu'u rai' niua'a rai' nagáu
rai'. ¹⁵Jesús guni'i lu rai':

—Gulè gupè cuidadè levadurè shtë
ra fariseo nu levadurè shtë Herodes.

¹⁶Iurní guzublú guni'i rai' lu sa'
rai':

—Aquè. Adè chu nuá'adi'i
guetështildi, por ni rni'i mè zndè'è.

¹⁷Jesús guc bè'a la'ni ldú'i' lo què
nabè'nè rai' llgabè. Guni'i mè:

—¿Pèzielú rni'i lu sa' tè nuá'adi'i
tè guetështildi? ¿Pè adè riasédi'i
tè? ¿Pè adè rdé'èdi'i tè cuendè?
¿Pè naguèdchi ldu'u tè? ¹⁸¿Pè adè
nápèdi'i tè slu tè parè guená tè? ¿Pè
adè rini tè? ¿Pè adè rèagná ldu'u tè
milagrè nabèna? ¹⁹Dzè na bëshulla
guetështildi parè gudáu ga'i mili
ngui, ¿bèldá tètè pedasè bètèá tè?

Bëquebi rai':

—Chi'bè chupè tètè.

²⁰—Nu iurè bëshulla gadchi
guetështildi parè tapè mili ngui,
¿bèldá tètè pedasè bètèá tè?

Guni'i rai':

—Gadchi tètè.

²¹Guni'i mè lu rai':

—¿Pè la'di guèdè'èdi'i tè cuendè
chu nahia?

Jesús bènèáqui' tubi ciegu mè Betsaida

²²Iurní bèdchini rai' guèdchi
Betsaida. Be'dènú ra mènè tubi
ciegu lu mè. Bè'nè rall ruèguè
guèdchi'bè mè guia'a mè guèc ciegu
tè guèáquèll. ²³Guna'zi mè guia'a
ciegu; guanú mè lé'èll fuèrè shtë
guè'dchi. Bètia'a mè du'pè shènè mè
rua' slull; bèdchi'bè mè guia'a mè
guèquèll nu guna'bè di'dzè mè:

—¿Gu rnal du'pè?

²⁴Lè'è ciegu guná guia'a; répill lu
mè:

—Rnahia lu ra mënë cumë ziquë ra hiaguë; ziazú rahin.

²⁵Iurní bēdchī'bē Jesús guíá'ai' rua' slu ciegu stubi. Bēldisē mē lull guía'a. Lueguē bēac slull; be'rquē rnall zitu. ²⁶Iurní Jesús bēshe'ldē lē'ēll; ziagzēll līdchill. Guni'i mē: —Adē tsutēl guē'dchi nu adē chu lu guadí'dzēdi'il lo quē nabēna.

Pedro bēquebi Jesús na el quē nagudili Dios

(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

²⁷Jesús nu ra shini gusē'dē mē gua rai' parē regiuni nalē Cesarea Filipo. Iurē ziazú mē nezē, guna'bē di'dzē mē lu rai':

—¿Chu rni'i mēnē nahia?

²⁸Bēquebi rai':

—Nanú mēnē narni'i nal Juan Bautista. Stúbill rni'i nal Elías. Sēbēldá mēnē rni'i nal tubi nabiadi'dzē shti'dzē Dios guahietē.

²⁹Repi Jesús lu rai':

—Lē'ē tē ¿chu rni'i tē nahia?

Pedro guni'i:

—Nal Cristo, el quē nagudili Dios parē guēnibē'al.

³⁰Iurní gunibē'a mē adē chu lu guadí'dzēdi'i rai' na mē Cristo.

Guni'i Jesús lu shini gusē'dēi' gátí'

(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

³¹Iurní guzublú rlua'a Jesús lē'ē ra shini gusē'dēi' de quē nguii nabēshe'ldē Dios lu gué'dchiliu, gúni' sufrir demasiadē. Guni'i mē ra mēgulē narnibē'a nu ra bēshuzi namás lasac con ra mēsē narlua'a lēy, gunē rall desprēci lē'ē mē. Guni'i mē quini rall lē'ē mē perē despuēsē de tsunē dzē, tsashtē mē ladi ra tēgulē. ³²Clarē guni'i mē

di'dzē ni. Iurní Pedro bia'a lē'ē Jesús tubi ladē nu guzublú gudildi Pedro lē'ē mē. ³³Jesús bēdchigrē lu mē; guná mē lu shini gusē'dē mē. Gudildi mē lē'ē Pedro; fuertē guni'i mē:

—Guabsú lua, Satanás. Adē rúnēdi'il llgabē ziquē Dios sino ziquē mēnē shtē gué'dchiliu.

³⁴Iurní guna'bē Jesús ra shini gusē'dē mē nu ra mēnē zihani; guni'i mē lu rall:

—Si talē nanú mēnē narac shtu'u gáquēll shmēna, napē quē gúnēll renunci prupi deseo shtēnēll. Napē quē gáquēll dispuestē gátill por na; nu guidē náldēll na. ³⁵El quē nadē rac shtú'udi'i gati por na, zátill. Perē el quē naguēniti vidē shtēni' por na nu por diza'quē, guébānill parē siembrē; gac salvárēll.

³⁶Adē pē rlluí'idi'i gunē nguii gan grē'tē' cusē lu gué'dchiliu nu despuēsē guēnítill vidē shtēnēll, adē nídi'i fin parē lē'ēll. ³⁷¿Pē ofrendē guēdē'ē nguii lu Dios parē gac salvárēll? ³⁸Ra mēnē bēsa'nē rall shnezē Dios nu napē rall zihani duldē. Cualquier de lē'ē nguii si talē rtu lull de na; si talē rtu lull de diza'quē delantē sa'll, iurní guētū lua de lē'ē nguii ni iurē gueldē guēdchinia de gube'e. Nahia nguii nabēshe'ldē Dios lu gué'dchiliu; guēdchinia con ra ianglē shtē gube'e. Guēdchinia con pudērē nu llni shtē Dios.

9 También guni'i mē:

—Guldía, nabani bēldá mēnē ndē'ē; adē gátidi'i rall hashtē guēná rall de quē cagnibē'a Dios la'ni ldu'u mēnē, de quē hia rnibē'a mē con pudērē.

Jesús guc cambi delantē lu rai'

(Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36)

²Gudēdē shu'pē dzē; Jesús bia'a Pedro nu Jacobo nu Juan; ziazú

rai' tubi dani ru'bë. Iurní Jesús guc cambi delantë lu ra shini gusë'dë më. ³Shabë më guc cambi hashtë rabëni'i tantë naquichin ziquë ni tubi biashtildi adë gúnëdi'i gan guësëquichin. ⁴Bëlua'alú Elías nu Moisés lu rai'. Guná rai' quëadi'dzë Jesús con Elías nu Moisés. ⁵Iurní Pedro guní'i:

—Mësë, nabënë dzu hia'a ndë'ë. ¿Pë zëdëntsa'u na'a tsunë ranchi ndë'ë? tubin parë lë'ël guëquërdël, stubin parë Moisés, stubin parë Elías.

⁶Perë rac bé'adi'i Pedro pë guní'i tantë bédzëbë ra shini gusë'dë më. ⁷Iurní bédchini tubi shcahi nabësë'au grë rai', nu bini rai' tubi bë naguni'i la'ni shcahi:

—Ndë'ë lë'ë shinia narac shtua'a; gulë bëqué diagüë shti'dzi'.

⁸Iurní guná ra shini gusë'dë më grë ladë; ni tubi chu lu guná rai'; sulë Jesús zuga'a.

⁹Bietë rai' lu dani. Gunibë'a më ni tubi chu lu guepi rai' naguná rai' lu dani hashtë iurë lë'ë nguii nabëshe'ldë Dios lu gué'dchiliu tsashtëhi' ladi ra tégulë. ¹⁰Adë chu lu biadí'dzëdi'i rai' lo quë guná rai' guëc dani perë guna'bë di'dzë lu sa' rai' pë runë cuntienë shti'dzë më de quë tsashtëhi' ladi ra tégulë. ¹¹Iurní guna'bë di'dzë rai' lu më:

—¿Pëzielú rni'i ra mësë shtë lëy de quë Elías napë quë guídi' primëre?

¹²Bëquebi më:

—Verdá nahin. Hia bidë Elías tē parë gunë zá'qui' grétë' ra cusë. Perë çpë rni'i ra Sagradas Escrituras cerquë shcuendë nguii nabëshe'ldë Dios lu gué'dchiliu? Pues rni'i rahin de quë gúni' sufrir; sac zíhi'; nu

gunë mënë desprëci lë'i'. ¹³Guná, hia bidë Elías nu bē'nē ra mēnē lo quē naguc shtu'u rall. Lo quē naná escritē de lē'i' hia guc cumplir.

Jesús bënëac tubi llguë'në

(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

¹⁴Bëagrí rai' catë zubë los de más shini gusë'dë më. Guná rai' zihani mēnē alrēdedurē shtë rai'. Ra mēsē narlua'a lēy gudildi di'dzē rall con lē'ë rai'. ¹⁵Iurē guná ra mēnē lu Jesús, guasé ldu'u rall; be'dë guëllu'nē rall lu më parë gunë rall saludar lē'ë më. ¹⁶Iurní guna'bë di'dzë Jesús lu rall:

—¿Pëllë quëadi'dzë tē nga'li? ¿Pëzielú gudildi di'dzë tē?

¹⁷Iurní tubi nguii bëru'u ladi grë mēnē; guní'ill:

—Mësë, zeldënúa llga'na lul. Nápëll tubi mēdzabë la'ni ldú'ull. Nall gu'pë, bē'nē mēdzabë.

¹⁸Ancalë rna'zi mēdzabë lē'ë llguë'në, rru'ldë mēdzabë lē'ëll lu guiu'u. Rru'u bëchini rua'll nu rchushí lai'll. Zni másru'u rbá'cull. Ze'dënúa lē'ëll lu shini gusë'dël perë adë bē'nēdi'i rall gan nēac llguë'në.

¹⁹Repi më iurní:

—Lē'ë tē nalé naguëdchi ldu'u tē. ¿Hashtë guc guëbezënúa lē'ë tē, tē parë tsaldí ldu'u tē shti'dza? ¿Blac tiempë guëquërdënúa lē'ë tē, tē parë tsaldí ldu'u tē? Gude'enú shíníl lua.

²⁰Iurë be'dë guënú shtadë llguë'në lē'ë llguë'në lu Jesús, guná mēdzabë gu'pë lu Jesús. Bëru'ldë mēdzabë ngulë'nē lu guiu'u. Bëchi'chi llguë'nē nu gu'të gudu'bi llguë'nē lu guiu'u; bëru'u bëchini

rua'll. ²¹Jesús guna'bè dí'dzi' lu shtadè llguè'nè:

—¿Blac tiempè rac llu'u llguè'nè?

Bèquebi shtadè llguè'nè:

—Dizdè nabí'chill. ²²Zihani vultè bètia'a mèdzabè lè'èll lu gui'i u lu nisè tè gati llguè'nè. Si talè záquél gunéáquél lè'èll zudu'pè, bè'nè favurè; bèga'a ldú'ul lè'è na'a.

²³Guni'i Jesús lu shtadè llguè'nè:

—¿Pèzielú rní'íl lua zní'i? Si talè tsaldí ldú'ul Dios, lè'è mè gunè mè grètè' cusè parè lè'èl.

²⁴Lueguè shtadè llguè'nè guni'i fuertè:

—Rialdí ldua'a perè bè'nè compa'ni na tè tsaldí ldua'a más.

²⁵Jesús guná nalé zihani mènè bédèá hashtë rdia'a lu sa' rall. Iurní fuertè guni'i mè guéc mèdzabè:

—Lé'èl mèdzabè naná gu'pè nu cue'tè, rnibé'ahia lè'èl; bèru'u de llguè'nè rè' nu adè guéabrídí'i tsutèl la'ni ldú'ull jamás.

²⁶Iurní lè'è mèdzabè gurushtíá nu bèrú'ldèll lè'è llguè'nè lu gui'u'u nu bèsé'sèll lè'è llguè'nè. Bèru'u mèdzabè; bèa'nè llguè'nè ziquè naguti. Zihani mènè guni'i hia guti llguè'nè. ²⁷Perè Jesús guna'zi guiá'all parè bèldisè mè lè'èll. Guasuldill.

²⁸Iurní guatè Jesús tubi hiu'u nu ra shini gusè'dè mè guatè rai'. Guna'bè di'dzè rai' lu Jesús:

—¿Pèzielú adè bènèdì'i na'a gan niagú na'a mèdzabè fier la'ni llguè'nè?

²⁹Repi Jesús:

—Sulè si talè rialdí ldu'u tè de verdá nu gunè tè ayunè, iurní gapè tè pudèrè parè guégú tè mèdzabè ziquè mèdzabè rè'.

Stubi vultè guni'i Jesús gátì'

(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

³⁰Bèru'u rai' lugar ni; gudèdè mè nezè Galilea. Adè guc shtu'u mè ni tubi chu gac bè'a ca zia'a rai' ³¹purquè quèglua'a mè ra shini gusè'dè mè. Guni'i mè lu rai':

—Nahia nguui nabèshe'ldè Dios lu gué'dchiliu. Gac entregara lu guia'a mènè tè quini rall na perè dzè tsunè tsashtëa ladi ra tègulè.

³²Adè guasé'di'i rai' shti'dzè mè. Bèdzèbè rai' niana'bè di'dzè rai' lu Jesús pè runè cuntienè lo què naguni'i mè.

¿Chu namás lasac?

(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

³³Iurní bédchini rai' gué'dchi Capernaum. Iurè nanú rai' la'ni hiu'u, guna'bè di'dzè mè lu ra shini gusè'dè mè:

—¿Pè cagni'i lu sa' tè nga'li iurè ze'dè zu tè nezè?

³⁴Bèac dchi rai' purquè bèchupè di'dzè rai' chu namás mè lasac entrè lè'è rai'. ³⁵Iurní guzubè mè; guna'bè mè ra chi'bè chupè shini gusè'dè mè; guni'i mè:

—Si talè tubi tè rac shtú'ul gáquél mè más lasac lu sa'l, napè què gáquél lúltimè de grè tè nu napè què gúnèl sirvè los de más sa'l.

³⁶Iurní guna'bè mè tubi llguè'nè; bèzú mè llguè'nè guéláu ladi ra shini gusè'dè mè. Gudèdchi mè lè'è llguè'nè nu guni'i mè lu rai':

³⁷—El què naquèhapè tubi llguè'nè ziquè ndè'è purquè mènè ni rac shtú'ull na, también quèhúnèll recibir na. El què naquèhunè recibir na, también quèhúnèll recibir el què nabèshe'ldè na.

**El què nadë rní'idi'i cuntrë lë'ë hia'a
nall favurë de lë'ë hia'a**

(Mt. 10.42; Lc. 9.49-50)

³⁸Iurní Juan guni'i lu Jesús:

—Mësë, guná na'a tubi nguii;
rgull mëdzabë la'ni ldu'u mënë iurë
rní'ill lël, perë lë'ë na'a bëtë'në na'a
prohibë tsaglá'guëdi'i gull mëdzabë
purquë adë rzënúdi'ill lë'ë hia'a.

³⁹Jesús guni'i:

—Adë chu guécádi'i lë'ëll purquë
el què naquëhunë milagrë por
puđerë shtëna, adë nádi'ill capaz
guëni'ill cuntrë na. ⁴⁰El què nadë
rní'idi'i cuntrë lë'ë hia'a, nall favurë
de lë'ë hia'a. ⁴¹Cualquier mënë
naguëne'e tubi vasë nisë gu tē,
rné'ell nisë ni purquë na tē shmëna,
segurë guëdë'ë Dios premi ca'a
nguii ni.

**Gulë gupë cuidadë tē gúnëdi'i tē
duldë**

(Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2)

⁴²Iurní repi më:

—Cagnia'a shcuendë tubi më
humildë naná rialdí ldu'i na. El
quë narlua'a tubi më humildë mal
nezë tē gúnëll duldë, mejurë galdë
nguii ni tubi guichi ru'bë iénill;
tsagrú'ldëll lë'ëll la'ni nisëdu'u. ⁴³Si
talë guiá'al rac shtu'u guëldaguë
lë'ëll lu duldë, bëchuguë guiá'al.
Mejurë guëdchínil con tubsë guiá'al
catë nápël vidë sin fin quë guëdubi
cuerpë tsal gabildi. Ndë nunquë
rëáldëdi'i be'lë. [⁴⁴nu mbiziuguë
adë rátidi'i; nunquë adë rëáldëdi'i
gui'i.] ⁴⁵Si talë guëa'l rac shtu'u
guëldaguë lë'ëll lu duldë, bëchuguë
guëa'l. Mejurë guëdchínil tubsë
guëa'l catë nápël vidë sin fin quë

guëdubi cuerpë guziá'al gabildi catë
nunquë rëáldëdi'i be'lë [⁴⁶nu rátidi'i
mbiziuguë nu adë rëáldëdi'i gui'i.]
⁴⁷Si talë slul rac shtu'u guëldaguë
lë'ëll lu duldë, gulú slul. Mejurë
tsutël catë rnibë'a Dios tubsë slul,
no sea tsal gabildi con guërupë
slul. ⁴⁸Ndë ra mbiziuguë rátidi'i nu
nunquë rëáldëdi'i be'lë.

⁴⁹Grë mieti napë quë gac
purificar rai' con be'lë. [Guëtia'a
mënë du'pë zedë guëc ma nadchi'bë
lu bëcu'guë.] ⁵⁰Nabënë na zedë
perë si talë nápëdi'i zedë sabor,
¿lla gunë nguii tē guëabrí sabor
shtë zedë? Gulë gapë zedë shtë
galnadu'u nu gulë gac më pacënci
delantë lu sa' tē.

Jesús bëlua'a shcuendë divorci

(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)

10 Bëru'u më Capernaum;
bëdchini më regiuni shtë
Judea hashtë tubi lugar nanaquë
nezë guia'a guëë'gu Jordán. Zihani
mënë bëtëá lu më; bëlua'a më lë'ë
rall ziquë siemprë. ²Bidë guëbi'guë
ra fariseo lu më; caguili rall mudë
guëdchi'bë rall demandë cuntrë lë'ë
më. Guna'bë di'dzë rall lu më si talë
nanú permisi según lëy guësa'në
nguii tse'lë nguii. ³Bëquebi më:
—¿Pë bëquë'ë Moisés la'ni librë
shtë Dios?

⁴Guni'i rall:

—Moisés bëtë'ë permisi guësa'në
nguii tse'lë nguii, sulë napë quë
guëdë'ë nguii tubi guichi shtë
divorci.

⁵Iurní guni'i më:

—Purquë nalë naguëdchi ldu'u tē,
por ni bëquë'ë Moisés mandamientë
rë' ⁶perë dizdë guzublú guë'dchiliu,

iurë bëntsa'u më grétë' ra cusë,
 “Bë'në Dios formar lë'ë nguii nu lë'ë
 na'a”. ⁷Por ni guëru'u nguii lidchi
 shtádëll con shní'all nu guëbaninú
 nguii tsé'lëll. ⁸Hia guërupë rall gac
 rall tubsë; nádi'i rall chupë sino
 tubsë. ⁹Por ni, lo quë nabë'në Dios
 unir, adë chu guëldédí'i lë'ë rall.

¹⁰Iurë nanú Jesús la'ni hiu'u, ra
 shini gusë'dë më guna'bë dí'dzë rai'
 lu më pë runë cuntienë dí'dzë rë'.

¹¹Guni'i më:

—El quë naguësá'në tsé'li' nu
 guëtsé'all stubi vultë, rúnëll duldë
 lu primërë tsé'lëll; ni na adulteri.

¹²Nu si talë tubi na'a guësá'nëll
 tsé'li' tē parë guëtsé'all stubi vultë,
 rúnëll duldë adulteri.

Jesús bë'në lðai' ra llguë'në

(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

¹³Iurní guanú mënë zihani ra
 llguë'në parë guëdchi'bë guia'a
 më guëc rai'. Ra shini gusë'dë më
 gudildi rai' naguanú ra llguë'në.

¹⁴Iurë guná më lla bë'në ra shini
 gusë'dë më, bëldë më; guni'i më:

—Gulë bëdë'ë sí, guidë ra llguë'në
 lua. Adë guëcádi'i tē lu ra ni'i, purquë
 ra mënë naná ziquë ra llguë'në
 tsuté rall catë rnibë'a Dios ziquë Rëy.

¹⁵Guldía, sulë el quë nagunë recibir
 Dios ziquë Rëy tē guëribë'a më lë'ëll
 ziquë tubi llguë'në, sulë nguii ni
 guëbánill catë na më rëy.

¹⁶Iurní gudëdchi më ra llguë'në.
 Bëdchi'bë më guia'a më guëc rall
 nu bë'në lðai' më lë'ë rall.

Tubi sultërë ricu

(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

¹⁷Iurë ziaгла'guë Jesús nezë,
 bidë guëllu'në tubi nguii lu më.

Bëzullíbill lu më nu guna'bë
 dí'dzëll:

—Mësë za'quë, òlla guna parë
 gapa vidë sin fin? gac salvara.

¹⁸Guni'i më:

—¿Pëzielú rní'il lua naza'ca?
 purquë ni tubi adë chu naza'quë,
 sulë Dios. ¹⁹Nanëll ra mandamientë:
 “Adë rguínidi'il sa'l; adë rquënúdi'il
 tsé'lë sa'l; adë cuánëdi'il pë shtë
 mënë; adë guadí'dzëdi'il bishi; adë
 guësiguëdi'il mënë, nu bëzu'bë
 diagüë shti'dzë shtádëll nu shní'al”.

²⁰Nguii ni guni'i:

—Mësë, bëna cumplir grë ra
 mandamientë rë' dizdë nabi'cha,

²¹Jesús guná lull; nalë gac shtu'u
 më lë'ëll. Guni'i më:

—Tubi cusë runë faltë; bëtuu' grë
 cusë nanápël; bëdë'ë dumí ca'a ra
 prubi; iurní gápël tesurë lu gube'e.
 Nu gude'e naldë na; bë'në renunci
 prupi deseo shtë'nëll tē guëlua'a
 nadispuestë sac zil por na.

²²Iurë bini nguii ni dí'dzë shtë
 më, riá ldu'ull; zëagzëll tristë
 purquë nápëll tubi shtaci ru'bë.

²³Guná më lu ra nazuga'a
 alrededurë lë'ë më; repi më lu ra
 shini gusë'dë më:

—Nalë naganë tubi nanapë zihani
 dumí gúnëll recibir Dios ziquë Rëy.

²⁴Ra shini gusë'dë më bëdzëguëë'
 ldu'u rai' por dí'dzë shtë më. Jesús
 guni'i lu rai':

—Lë'ë tē ziquë llguë'në, blac
 naganë gunë ra ricu recibir Dios
 ziquë Rëy, ra nguii narunë confiar
 dumí. ²⁵Más sencigi tsuté tubi
 camellë ichi iagullë quë tubi ricu
 tsutëll catë rnibë'a Dios.

²⁶Iurní más guasé ldu'u rai';
 guni'i lu sa' rai':

—¿Chúllēti'i gac salvar? ¿Chull gapē vidē sin fin?

²⁷ Jesús guná lu grē rai'; guni'i mē:

—Adē gúnēdi'i nguii gan gunē salvar lē'i' perē Dios napē pudērē gunē mē grētē' ra cusē.

²⁸ Iurní Pedro guni'i lu mē:

—Guná, lē'ē na'a bēsa'nē na'a grētē' cusē parē ze'dē naldē na'a lē'ēl.

²⁹ Guni'i Jesús:

—Guldía, el quē nabēsa'nē lídchi', bēchi', záni', shtádi' u shní'ai', u tsé'li', u shíni', u guiu'u lachi shténi'; guēsánēll ra cusē ni purquē rac shtú'ull diza'quē shtēna, niétiquē guēnítidi'ill. ³⁰ Gúnēll recibir zihani cusē más iurne' hashtë tubi gahiu'a vultē más lídchi', bēchi', záni', shní'ai', shíni', shláchi'. Nu gunē mēnē cuntrē nguii ni perē despuēsē guébánill lu gube'e tubi vidē sin fin. ³¹ Zihani mēnē nalasac iurne' delantē lu sa' rall, gac rall lúltimē dzē ni; nu zihani naná lúltimē iurne', gac rall mēnē namás lasac lu Dios.

Stubi vultē guni'i Jesús gáti'

(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

³² Nianá ziazú rai' nezē Jerusalén, ziazú mē delantē lu ra shini gusē'dē mē. Nalé guasē ldu'u rai' nu ra nacanaldē tēchi mē, bēdzēbē rall. Iurní lē'ē mē bia'a lē'ē ra shini gusē'dē mē tubi cu'; guzubēlú guni'i mē lu rai' ra cusē nagonēnú mēnē lē'i'. ³³ Guni'i mē:

—Zia hia'a Jerusalén catē gunē ra mēnē cuntrē na, nguii nabēshe'ldē Dios lu guédchiliu. Ndē gac entregara guia'a ra jēfē shtë ra

bēshuzi nu lu ra mēsē shtë lēy. Gunē rall condenar na lu galguti. Gunē rall intriegu na lu guia'a mēnē de stubi naciuni. ³⁴ Gunē rall burnē de na; guēchi'bē shēnē rall lua nu guēquē'ē hiaguē rall na nu quini rall na, perē dzē tsunē tsashtëa ladi ra tēgulē.

Guna'bē Jacobo nu Juan tubi favurē

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Iurní Juan nu Jacobo, shini Zebedeo, bēdchini rai' lu Jesús. Guni'i rai':

—Mēsē, rac shtu'u na'a gúnēl tubi favurē naguēna'bē na'a lul.

³⁶ Guni'i mē lu rai':

—¿Pē rac shtu'u tē guna?

³⁷ Guni'i rai':

—Rac shtu'u na'a guēné'el permisi iurē guēnibé'al ziquē Rēy, subēnú na'a lē'ēl, tubi de lē'ē na'a ladē ldi, stubi de lē'ē na'a ladē rubēsē.

³⁸ Iurní guni'i Jesús lu rai':

—Adē guēnēdi'i tē lo quē narna'bē tē lua. Gulē guni'i lua, ¿zēzac zi tē ziquē na? ¿Zac tēdē tē cusē durē natēda?

³⁹ Bēquebi rai':

—Zac na'a.

Jesús guní'i':

—Guldí tē. Gunē tē sufrir demasiadē ziquē guna sufrir. Gu tē el mizmē vasē shtë sufrimientē ⁴⁰ perē parē subē tē cula'nia, tubi de lē'ē tē ladē ldi, stubi ladē rubēsē, adē rúnēdi'i tucarē guēnehia sí subē tē ndē. Dios bē'nē preparar lugar ni sulē parē ra narac shtu'u mē subē rall ndē.

⁴¹ Iurē bini chi'i shini gusē'dē mē lo quē naguna'bē Jacobo nu Juan, bēldēnú rai' Jacobo nu Juan.

⁴²Jesús guná'bèi' lè'è rai', nu guni'i mè:

—Lè'è tè nané tè ra jèfè shtë naciuni nanádi'i mè israelitè, nalé rzac zi rall mènè nu rdchi'bè rall lèy naná dushè ⁴³perè adè gáquèd'i'zni entrè lè'è tè. Si talè rac shtú'ul gáquèl mè ru'bè lu sa'l, napè què gúnèl sirvè los de más sa'l. ⁴⁴Cualquier de lè'è tè si talè rac shtú'ul gáquèl mayurè entrè grè ra sa'l, napè què gáquèl muzè shtë grè rai'. ⁴⁵Nahia nguii nabèshe'ldè Dios lu guè'dchiliu; zelda ziquè muzè shtë mènè. Zéldèdia'a parè gunè mènè sirvè lua. Guènehia vidè shtëna ziquè prèci parè gac salvar zihani mènè.

Bènéac Jesús tubi ciegu nalè Bartimeo

(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

⁴⁶Iurní bédchini Jesús con ra shini gusè'dè mè guè'dchi Jericó. Iurè hia na rai' parè guèru'u rai' guè'dchi, zianaldè cantidá mènè lè'è rai'. Tubi ciegu nalè Bartimeo naná shini Timeo, zúbèll lu nezè. Cagná'bèll gu'nè. ⁴⁷Bini Bartimeo ze'dè Jesús mè Nazaret; iurní fuertè guní'ill:

—Jesús llèbni David, bèga'a ldú'ul na.

⁴⁸Zihani mènè guni'i rall guèc Bartimeo tè guèac dchill perè lè'èll másru'u fuertè guní'ill:

—Llèbni David, bèga'a ldú'ul na.

⁴⁹Iurní Jesús guzudchi; guni'i mè:

—Gulè guagli'i ciegu rè'.

Guna'bè rai' lè'è ciegu nu guni'i rai':

—Bèquitè ldú'ul. Guasuldí; cagna'bè Jesús lè'èl.

⁵⁰Iurní bèru'ldè Bartimeo shabè guítsèll nu bèchèsèll. Guagllú'nèll lu mè. ⁵¹Jesús guni'i lull:

—¿Pè rac shtú'ul guna?

Bartimeo guni'i:

—Mèsè, rac shtua'a guènahia ziquè antsè.

⁵²Jesús repi:

—Bèagzé, hia bèaquèl purquè rialdí ldú'ul na.

Bèac nguii ni nu guanáldèll lè'è mè.

Guatè Jesús Jerusalén ziquè Rèy

(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

11 Iurní ziagdchini rai' guè'dchi Jerusalén guèlla' ra guè'dchi Betfagé nu Betania. Bédchini rai' rua' dani shtë Olivos nanaqué frentè parè Jerusalén. Iurní Jesús bèshé'ldi' chupè shini gusè'dè mè. ²Guni'i mè:

—Gulè tsa guè'dchi nanaqué delantè. Nga'li guèdzèlè tè tubi burrè; quèdú ma rua' nezè. Lè'è burrè ni la'di chu quí'bèdi'i tèchi ma. Gulè bèsha'què ma nu gulè te'enú ma ndè'è. ³Si talè guèna'bè di'dzè mènè pè gunè tè burrè, gulè guni'i lull de què lè'è mèsè shtënè tè rquí'ni' lè'è ma, nu lueguè guèshé'ldi' lè'è ma.

⁴Iurní zia'a ra shini gusè'dè mè; bèdia'guèlú rai' lè'è ma naquèdú rua' nezè. Bèsha'què rai' lè'è ma.

⁵Bèldá mènè nazú nga'li guni'i rall:

—¿Pè quèhunè tè? ¿Pèzielú bèsha'què tè burrè rè'?

⁶Repi rai' ziquè guni'i Jesús lu rai'. Iurní bèsa'nè mènè parè bia'a rai' burrè. ⁷Bédchini rai' lu Jesús, nu bédchi'bè rai' shabè rai' tèchi burrè

të gudchibë Jesús tëchi ma. ⁸Zihani mënë gudishi shabë rall lu nezë catë ze'dë Jesús. Stubi shcua'a mënë bëldietë rall ndiaguë shtë hiaguë. Gudishi rallin lu nezë.

⁹Iurní mënë naze'dë delantë nu ra naze'dë trasë nalé fuertë guni'i rall:

—Gunë më salvar. Benditë el quë naze'dë guëdchini por partë shtë më. ¹⁰Bë'në lдай' Dios lë'ë Rëy naze'dë; súbëll lu trunë shtë David, shtadë guëll hia'a. Llëru'bë na pudërë shtë Dios nacabezë gube'e. Gunë më salvar.

¹¹Guaté Jesús Jerusalén. Lueguë guaté më iádu'u ru'bë; guná më grë ladë, iurní bëru'u më; zia'a më Betania con ra shini gusë'dë më purquë hia guazde'.

Hiaguë nadë rgúdi'i nashi

(Mt. 21.18-19)

¹²Stubi dzë bëru'u rai' Betania. Iurë ziazú më nezë, bëldia'në më; guná më zitu tubi hiaguë bëlda'u nanapë ndiaguë. ¹³Guagná më si talë naquë nashi lu hiaguë, gau më. Adë bédzélëdi'i më nashi; purë ndiaguë naquë lu hiaguë purquë nádi'i shtimpë nashi. ¹⁴Iurní guni'i më lu hiaguë:

—Nunquë jamás adë chu gáudi'i nashi shténël.

Bini ra shini gusë'dë më lo quë naguni'i më lu hiaguë.

Bësëllu'në Jesús ra nacagtuu' la'ni iádu'u

(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹⁵Bëdchini rai' Jerusalén. Guaté më la'ni iádu'u ru'bë. Guzubëll bësëllu'në më ra naquëgtuu' nu ra naquëgzi'i la'ni iádu'u. Bërë'shë

më mellë shtë ra nacagchili dumí. Bërë'shë më ra iagshili shtë ra nacagtuu' palumë. ¹⁶Gunibë'a më ni tubi chu gua'a trashtë la'ni iádu'u. ¹⁷Bëlua'a më ra mënë; guni'i:

—La'ni Sagradas Escrituras rni'i zndë'ë: “Íádu'u shtëna na parë gunë mieti orar lu Dios”; perë lë'ë të bë'në të cambi iádu'u ziquë cuevë shtë nguba'në.

¹⁸Ra jëfë shtë bëshuzi nu ra mësë narlua'a lëy bini rall shti'dzë më. Bëdzëbë rall lë'ë më purquë grëtë' mënë guasë ldu'u rall enseñansë shtë më. Por ni gudili ra contrari shtë më mudë parë quini rall lë'ë më. ¹⁹Iurë bédchini gue'lë, Jesús con ra shini gusë'dëi' bëru'u rai' ciudá Jerusalén.

Gubidchi hiaguë bëlda'u

(Mt. 21.20-22)

²⁰Stubi dzë rsili gudëdë rai' catë zubë hiaguë bëlda'u. Guná rai' gubidchin hashtë shlu'chin. ²¹Iurní Pedro bëagná ldu'i shti'dzë më; guni'i Pedro:

—Mësë guná, lë'ë hiaguë naguludel lë'in gubidchi.

²²Guni'i më:

—Gulë tsaldí ldu'u të shti'dzë Dios. ²³Guldía rnía'a lu të, cualquier nguii narni'i lu dani rë': “Guabsú ndë'ë nu tsal la'ni nisëdu'u”, si talë adë rzádi'i ldu'u nguii ni, si talë tsaldí ldú'ull, gunë më lo quë naguní'ill. ²⁴Por ni rnía'a lu të, grëtë' lo quë narná'bël lu Dios, gulë tsaldí ldu'u të gunë të recibirin, iurní guëne'e mëhin. ²⁵Iurë cagná'bël lu Dios, bë'në perdunë contrari shténël, iurní Shtádël naquëbezë gube'e gúni' perdunë duldë shténël. [²⁶En cambi si talë adë nédi'il

gúnël perdunë sa'l, tampuquë gunë
Dios perdunë lé'ël.]

Pudërë nanapë Jesús

(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)

²⁷Bëagrí rai' Jerusalén stubi
vuelte. Guaté më iádu'u ru'bë. Iurní
bëdchini ra jëfë shtë ra bëshuzi
nu ra mëse narlua'a lëy con ra më
gushë shtë guë'dchi. Bëdchini rall
lu Jesús. ²⁸Guna'bë di'dzë rall:
—¿Chu shtë permisi rúnël cusë
rë'? ¿Chu bëshe'ldë lé'ël?

²⁹Jesús bëquebi:

—Nu na guëna'bë di'dza lu të. Gulë
guni'i lua, iurní guënia'a lu të chu
bëne'e permisi parë guna ra cusë.

³⁰¿Chu bëshe'ldë Juan Bautista parë
guëchu'bë nísí', Dios u mënë? Gulë
guni'i chu bédë'lë permisi lé'í'.

³¹Guzublú guna'bë di'dzë lu sa'
rall. Guni'i rall:

—Si talë guëni'i hia'a lu Jesús de quë
Dios bëshe'ldë Juan, iurní guëna'bë
di'dzë Jesús lu hia'a: “¿Pëzielú adë
gualdídi'i ldu'u të shtë'dzi?” ³²Ni
mudë guëni'i hia'a lu Jesús: “Ra mënë
bëshe'ldë lë'ë Juan”.

Zni cagni'i rall purquë bédzëbë rall ra
mënë. Casi grë mënë gualdí ldu'u rall
de quë Dios bëshe'ldë Juan të guëni'i
shtë'dzë më. ³³Iurní guni'i rall lu Jesús:

—Rdé'ëdi'i na'a cuendë chu
bëshe'ldë lë'ë Juan.

Jesús guni'i lu rall:

—Nu na adë guëquëbidia'a lu të chu
bëshe'ldë na parë runa ra cusë rë'.

Comparaciuni shtë muzë mal

(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)

12 Guzublú Jesús cagni'i më
por comparaciuni; guni'i
më:

—Tubi nguii bëcabní zihani
hiaguë uvë nu bëntsá'ull tubi lu'
alrededurë. Bëntsá'ull catë guëru'u
juguë shtë uvë; nu bëntsá'ull tubi
hiu'u guia'a parë quëhapë muzë ra
hiaguë.

'Nu bédë'lë nguii ni guiu'u parë
trabajadurë gunë rall dchi'ni mëdi.
Iurní ziá'all zitu. ²Iurë bëga'a
tiempë shtë cusechë, lë'ë lamë
bëshé'ldi' tubi muzë; tsagca'a muzë
lo quë narunë tucarë lamë. ³Perë
ra nabëca'a guiu'u guna'zi rall lë'ë
muzë; bédë'lë rall galné lë'ë muzë,
nu bësëllu'në rall lë'ë muzë sin
adë pë bédë'ëdi'i rall niua'a muzë.
⁴Iurní lamë bëshé'ldëll stubi muzë;
bë'në ra nguii ridë guëc muzë.
Guni'i rall didzabë guëc muzë.
⁵Lë'ë lamë bëshé'ldëll stubi muzë.
Muzë ni gudini ra nguii. Bëshe'ldë
lamë más zihani muzë. Bëldá rai'
gudini rall lë'ë rai'. Sëbëldá ra muzë
bédë'lë rall galné.

⁶Lamë ni nápëll tubsë shínill.
Nalé rac shtu'u lamë shíni'.
Bëshe'ldë lamë shíni' lu ra nguii;
guni'i lamë: “Gapë rall rëspëti lu
shinia”. ⁷Perë ra nabëca'a guiu'u
guni'i lu sa' rall: “Guná, ndë'ë
llga'në lamë naguëca'a herenci shtë
lamë. Cha guëdínia'a lé'ëll nu grë
herenci guëa'në parë lë'ë hia'a.”
⁸Guna'zi rall shini lamë; gudini rall
lé'ëll nu bëru'ldë rall lé'ëll fuërë de
lugar ni.

⁹Iurní guna'bë di'dzë Jesús:

—¿Pë gunë lamë con ra muzë mal?
Guidë lamë catë zu hiaguë uvë të
quini lamë ra muzë mal, nu guëdë'lë
lamë hiaguë uvë parë stubi mënë.

¹⁰¿Pëllë bí'ldidi'i të Sagradas
Escrituras narni'?

Guë'è nabëru'ldë albañil tubi
ladë,

guë'è rë' gunë sirvë parë shquini
hiu'u.

¹¹ Zni bë'në më, el quë narnibë'a
lë'è hia'a.

Guná hia'a pudërë shtë më; nalë
nasa'a nahin.

¹² Iurní ra contrari shtë Jesús
gudili rall mudë parë guëna'zi rall
lë'è Jesús. Bien guc bë'a rall Jesús
guni'i comparaciuni rë' cuntrë lë'è
rall. Niétiquë adë pë bé'nëdi'i rall
cuntrë lë'è më purquë bëdzëbë rall
los de más mënë. Bësa'në rall lë'è
më; zëagzé rall.

Guni'i Jesús: "Gulë quilli impuestë"

(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

¹³ Ra contrari shtë Jesús bëshe'ldë
rall bëldá fariseo nu bëldá shmënë
Herodes parë guësigué rall lë'è më.
Guc shtu'u rall niani'i më tubi cusë
mal të guëdchi'bë rall demandë
cuntrë lë'è më. ¹⁴ Guna'bë di'dzë
rall lu më:

—Mësë, nanë na'a rluá'al purë
verdá. Rúnël tratë igual ra mënë
humildë nu ra mënë narnibë'a.
Quëgluá'al lla tsuté mënë shnezë
Dios. Guni'i lu na'a iurne', según lëy
çpë na bien guëdíllia'a impuestë lu
rëy César u guëdíllidi'ia'a impuestë?

¹⁵ Guc bë'a Jesús na rall mënë
falsë. Guni'i më lu rall:

—¿Pëzielú ze'dë guësigué të na?
Gulë bëlua'a tubi dumí të guënahia
luhin.

¹⁶ Guaglli'i rall tubi monedë; iurní
guni'i më:

—¿Chu lë nu chu lu naqué lu
dumí?

Guni'i rall:

—Lu rëy César naqué lu dumí.

¹⁷ Bëquebi më:

—Gulë bëdë'è naca'a César lo quë
naná shtë César, nu gulë bëdë'è
naca'a Dios lo quë naná shtë Dios.
Guasé ldu'u rall shti'dzë më.

Jesús guni'i tsashtë ra tégulë

(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

¹⁸ Iurní bëdchini bëldá saduceos
lu Jesús. Ra saduceos rni'i rall adë
tsashtëdi'i ra tégulë ladi ra tégulë.
Guna'bë di'dzë rall lu më:

¹⁹ —Mësë, bëquë'è Moisés
guahietë si tubi nguii gáti' sin
shíni', bëchi tégulë napë quë
cá'all tse'lë tégulë; gapë rai' shini
parë adë tsalúdi'i shfamili tégulë.
²⁰ Guc gadchi bëchi. Primërë nguii
bëtsé'all perë gútil sin ni tubi
shíni'. ²¹ Segundë bëchi tégulë
cuá'all lë'è viudë perë gútil sin ni
tubi shíni'. Tecërë lo mizme cuá'all
tse'lë tégulë perë gútil sin ni tubi
shíni'. ²² Guëzá bëchi tégulë cua'a
rall lë'è na'a ni perë adë gúpëdi'i
rai' shíni'. Despuësë lë'è na'a ni
gúti'. ²³ Iurë tsashtë ra tégulë, ¿chu
gac tse'lë na'a ni? pues gadchi
nguii guc tse'lë na'a.

²⁴ Jesús bëquebi:

—Bëganë të con di'dzë shtë të
purquë adë riasédi'i të Sagradas
Escrituras nu adë guënëdi'i të
pudërë shtë Dios. ²⁵ Iurë ra tégulë
tsashtë rai', adë guëtsé'adi'i rai'; adë
rnádi'i rai' guëtsé'a shini rai'. Na
rai' ziquë ra ianglë nacabezë gube'e.
²⁶ Perë si talë cagna'bë di'dzë të si
talë ra tégulë tsashtë rai' stubi, gulë
bëdë'è cuendë lo quë nabëquë'è
Moisés la'ni histori shtë hiaguë
narëuldë. ¿Pëllë adë bí'ldidi'i të

histuri ni? Bèquë'ë Moisés de quë Dios guní'i' lúhí': "Nahia Dios shtë Abraham; nahia Dios shtë Isaac; nahia Dios shtë Jacob". ²⁷Pues grë shmënë Dios nabani aunquë hia guti rai'. Napë rai' vidë sin fin. Lë'ë të saduceos, riasédí'i të shti'dzë Dios; zihani vësë rganë të.

Mandamientë namás lasac

(Mt. 22.34-40)

²⁸Tubi mësë narlua'a lëy guabí'guëll lu Jesús. Bínill lla quédildi di'dzë ra sa'll nu bínill de quë Jesús bèquëbi' bien lu rall. Guni'i mësë ni lu Jesús:

—Mësë, ñguadë mandamientë namás lasac de grë mandamientë?

²⁹Guni'i më lull:

—Mandamientë namás lasac rni'i: "Gulë bèquë diaguë, lë'ë të mënë israelitë; Dios Shtëada'a tubsë na më. ³⁰Gulë guc shtu'u lë'ë më con guëdubinú ldu'ul, nu guëdubi almë shtënél, nu con guëdubi fuersë shtënél". Ni na mandamientë namás lasac. ³¹Segundë mandamientë rni'i: "Gulë guc shtu'u sa'l ziquë rac shtú'ul mizme lë'ël". Nídi'i stubi mandamientë namás lasac quë mandamientë rë'.

³²Lë'ë mësë repi:

—Mësë, guldí shtí'dzël. Verdá na tubsë Dios; nídi'i chu stubi. ³³Nu napë quë gac shtú'ul lë'ë më con guëdubinú ldu'ul nu con almë shtënél, nu con fuersë shtënél. Nu zac napë quë gac shtú'ul sa'l igual ziquë rac shtú'ul mizme lë'ël. Ra cusë ni más lasac quë gunë nguui ofrecërë lu Dios tubi ma u stubi cusë narie'qui lu bëcu'guë.

³⁴Iurë bini Jesús de quë nguui rë' guní'ill bien, guni'i më lull:

—Du'pë runë faltë të guëribë'a Dios lë'ël të gápël vidë sin fin.

Iurní adë chu nápëdi'i valurë niana'bë di'dzë lu më.

Guna'bë di'dzë Jesús lu ra mënë chu na shtadë Cristo

(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)

³⁵Iurë caglua'a Jesús la'ni iádu'u ru'bë, guni'i më:

—¿Pëguë'a rni'i ra mësë shtë lëy de quë Cristo na shini David?

³⁶Mizme David bèquë'ë por pudërë shtë Espíritu Santo di'dzë rë':

Dadë Dios guni'i lu Shtada narnibë'a:

"Guzubë ladë ldi shtëna hashtë guna gan lu enemigu shtënél të guëzu'bë diaguë rall shtí'dzël".

³⁷¿Lla na posiblë gac Cristo shini David, cumë David rni'i' Cristo na Dadë narnibë'a lë'ë David?

Ra mënë zihani bini rall shti'dzë më; bëuu' ldu'u rall nacagni'i më.

Jesús gudildi ra fariseo nu mësë shtë lëy

(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

³⁸Quëglua'a më ra mënë; guni'i më:

—Gulë gapë cuidadë ra mësë narlua'a lëy. Rëuu' ldu'u rall gacu rall lari duni. Rac shtu'u rall gunë mënë saludar lë'ë rall con zihani rëspëti lu nezë. ³⁹Rguili rall lugar mejurë la'ni iádu'u; rac shtu'u rall lugar shtë rëspëti lu mellë. ⁴⁰Perë rdchisú rall lidchi ra viudë nu parë guësiguë rall mënë, quëhunë rall

oraciuni llëduni. Lë'ë rall gunë rall recibir más cashtigu dushë.

Tubi gu'në nabëdë'ë viudë prubi

(Lc. 21.1-4)

⁴¹Guzubë më la'ni iádu'u frentë catë rtia'a mënë ofrendë; guná më lu ra mënë nabëtia'a gu'në la'ni canciá. Zihani mënë ricu bëtia'a rall zihani dumí. ⁴²Iurní bëdchini tubi viudë prubi; bëtia'all chupë centavë la'ni canciá. ⁴³Iurní Jesús guna'bë më ra shini gusë'dë më. Guni'i më lu rail:

—De verdá rnia'a, lë'ë viudë prubi rë' bëtia'all más quë grë mënë nabëdë'ë dumí ⁴⁴purquë los de más rall bëtia'a rall dumí nabë'në subré perë viudë rë' bédë'ëll grëtë' nanápëll, grë nasí'll parë gaul.

Guni'i më cue iádu'u ru'bë

(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

13 Nianá bëru'u më iádu'u, tubi shini gusë'dë më guni'i:

—Mësë, guná, blac chulë ra guë'ë ru'bë. Blac chulë hiu'u rë'.

²Jesús guni'i:

—¿Gu rna të lu guë'ë ru'bë shtë iádu'u? Adë guëá'nëdi'i ni tubi guë'ë nadchi'bë guëc sa'. Grëhin tsalú.

Sëni antsë tsalú guë'dchiliu

(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³Guzubë më catë zu dani shtë Olivos nanaqué frentë nezë catë rlua'a iádu'u ru'bë. Iurní Pedro nu Jacobo nu Juan nu Andrés guna'bë di'dzë rail' lu Jesús tubi cu':

⁴—¿Guc gac ra cusë narní'il lu na'a? ¿Pë sëni nanú de quë hia gac cumplirin?

⁵Iurní guni'i Jesús:

—Gulë gapë cuidadë ni tubi adë chu guësiguëdi'i lë'ël. ⁶Zihani mënë guëca'a rall lëa; guëdchini rall nu guëni'i rall: “Nahia Cristo”. Guësiguë rall zihani mënë.

⁷Iurë ruadi'dzë mënë nanú zihani guërru nu rdzatsu mënë cuntrë gobiernë, adë rdzëbëdi'i të. Grë cusë ni napë quë gac cumplir perë runë faltë parë tsalú guë'dchiliu. ⁸Tildi naciuni cuntrë stubi naciuni nu tildi guë'dchi cuntrë stubi guë'dchi. Guidë llu dushë zihani lugar. Guëdchini gubini dushë. Ni na principi shtë cusë durë naguër gac.

⁹Gulë bë'në preparar lë'ë të purquë gunë mënë intriegu lë'ë të lu ra gobiernë. Guëne'e mënë galné lë'ë të la'ni iádu'u. Guëdchi'bë rall demandë cuntrë lë'ë të lu gobiernë nu lu ra rëy purquë na të shmëna. Zni guëni'i të diza'quë lu ra më ru'bë; gac të testigu shtëna. ¹⁰Antsë guëdchini fin shtë guëdchiliu, napë quë guërë'tsë diza'quë entrë grë ra naciuni. ¹¹Iurná gua'a mënë lë'ë të lu gobiernë, adë rquëdí'nidi'i ldu'u të por lo quë naguëni'i të. Gulë biadi'dzë lo quë narne'e Espiritu Santo lë'ë të iurní, purquë lédëdi'i lë'ë të guadi'dzë të sino Espiritu Santo quëadí'dzi' iurní. ¹²Tiempë ni ra nguui gunë rall intriegu bëchi rall parë gati bëchill. Nu ra shtadë llguë'në gunë rall cuntrë shínill. Ra llguë'në guëasë rall cuntrë ra shtádëll; gati shtádëll. ¹³Guëldënu grë mënë lë'ë të purquë na të shmëna perë el quë nagac firmë lu shnezë Dios hashtë fin, nguui ni gac salvar.

¹⁴Iurè guená tè cusè mal tsuté iádu'u ru'bè, cusè ni gunin manchè iádu'u; zuhin catè nídi'i permisi. (Gulè tsasé ndè'è el què nagu'ldè di'dzè rè'.) Ra nananú Judea guèllu'nè rall lu dani. ¹⁵El què nazuga'a guèc hiu'u adè guietèdi'ill parè tsutèll la'ni hiu'u tè guá'all pè shtèll sino guèllú'nèll. ¹⁶Nu el què nanú lachi adè guèabridi'ill lídchill parè guá'all shábèll sino guèllú'nèll lu dani. ¹⁷Prubi ra na'a nanua'a shíni' dzè ni, nu prubi ra narca'a me'dè. ¹⁸Gulè bè'nè ruèguè lu Dios adè gaquin tiempè naldè. ¹⁹La'ni ra dzè ni gunè mieti sufrir demasiadè, cusè durè naná lá'adi'i guná mènè dizdè principi shtè gué'dchiliu nu nunquè jamás gáquèdi'i sa' ra cusè ni. ²⁰Si talè adè bé'nèdi'i Dios menos ra dzè shtè sufrimientè, adè chu nádi'i gac salvar; perè por ra mènè nagudili Dios, gac menos ra dzè ni.

²¹Si talè chu guèni'i lul: “Gulè guná, ndè'è lè'è Jesucristo”, u “Gulè tsagná; ndè lè'è mè nanú”, adè tsaldídi'i ldú'ul shti'dzèll.

²²Guèdchini ra naguèguguè ra mènè. Guèni'i rall na rall Cristo u tubi narni'i shti'dzè Dios nu gunè rall milagrè nu guèlua'a rall sèni ru'bè tè parè guèsiguè rall hashtë ra nagudili Dios si na posiblè. ²³Por ni gulè guzú listè nu preparadè; hia gunia'a lu tè ra di'dzè ni antsè gac cumplirin.

Nguiu nabèshe'ldè Dios lu gué'dchiliu guèabri' stubi

(Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴Despuèsè ra dzè shtè sufrimientè lè'è ngubidzè guècachi

nu lè'è mbehu adè guèné'edi'in llni. ²⁵Ra mbelègui'i ldaguè. Grètè' fuersè shtè gube'e guèni'bin. ²⁶Iurní guená mènè na, nguiu nabèshe'ldè Dios lu gué'dchiliu; guèdchinia la'ni shcachi con llèru'bè pudèrè nu llni. ²⁷Iurní guèshe'lda ra ianglè parè guzia'a rai' guèdubi gué'dchiliu. Guètéa rai' ra shmènè Dios, ra nagudili mè. Guèdchini rall de guèdubi ladè shtè gué'dchiliu nu dizdè más zitu.

²⁸Gulè tsasé comparaciuni shtè hiaguè bèlda'u. Iurè lè'è ndiaguè rènè rru'u, rdè'è tè cuendè hia mèrè guèdchini tiempè na'i. ²⁹Zni iurè guená tè quèhac grè ra cusè rè', gulè tsasé hia mèrè guèdchinia. ³⁰Guldía rnìa'a lu tè, grèhin gac cumplir antsè gati mènè naquèrèldè lu gué'dchiliu dzè ni. ³¹Gube'e nu gué'dchiliu tsalú rahin perè shti'dza adè tsalúdi'in.

³²Perè dzè nu iurè, ni tubi adè chu rac bé'adi'i, ni por mizmè ianglè shtè gube'e, ni por shini Dios; sulamèntè Dios, Shtada, rac bé'ai' dzè shtè fin.

³³Gulè guzú listè; gulè gac nasini purquè lè'è tè adè rac bé'adi'i tè dzè shtè fin. ³⁴Nahin ziquè tubi nguiu nazia'a zitu. Bèsèá'nèll lídchill nu bèdè'èll dchi'ni ca'a muzè, cadè tubi rall con shchí'ni'. Nu gunibè'a nguiu ni lu portèrè sull listè guèdubi tiempè. ³⁵Rnìa'a lu tè, gulè guzú listè; adè rdé'èdi'i tè cuendè gac guèdchini lamè. Ze'dè guèdchíni' iurè gue'llè u guèruldè gue'llè u rquè tsunè cahi u hashtë rsili. ³⁶Gulè guzú listè, no sea guèdchini mè de repèntè nu lè'èl nagá'sil. ³⁷Lo què nacagnia'a lu tè, rnìa'a lu grè mènè; gulè guzú listè.

Ra contrari shtë Jesús gudili rall lla gati më

(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

14 Chupë dzë antsë bēdchini laní Pascu nu laní iurē gudáu mēnē guetēshtildi sin levadurē, ra principal bēshuzi nu ra mēsē narlua'a lēy, caguili rall mudē parē guēna'zi rall lē'ē mē prēsī sin quē adē chu gac bē'adi'i, nu quini rall lē'ē mē. ²Guni'i rall:

—Lēdē la'ni dzēdi'i laní gaquin tē adē guēdzátsudi'i ra mēnē.

Tubi na'a bētia'a sēiti nashi guēc Jesús

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³Guzac Jesús nanú Betania; iurē nanú mē lidchi Simón el quē naguc ll'u'u galguidzē naru'dzē ládi', guzubē mē lu mellē. Iurní bēdchini tubi na'a; nuá'all tubi bētēi nanactsa'u de guē'ē alabastro. Gadzē bētēi ni con perfumē shtë nardē purē. Lasaquin zihani dumí. Bēldē na'a bētēi nu bētiá'all perfumē guēc mē. ⁴Bēldá mēnē bēldēnú rall na'a ni; guni'i lu sa' rall:

—¿Pēguēa' bē'nē na'a rē' desperdici perfumē guēc mē?

⁵purquē bien niatuu' na'a perfumē por más de tsunē gahiu'a bēllē nu niadē'ēll dumí ca'a ra prubi.

Gudildi rall na'a.

⁶Iurní guni'i Jesús:

—Zuzú na'a. ¿Pēzielú cagni'i tē cuntrē lē'ēll? Bē'nēll tubi cusē za'quē. ⁷Siemprē nanú ra prubi entrē lē'ē tē, nu cualquier dzē rac guēdē'ē tē lo quē narac shtu'u tē ca'a prubi, perē na adē guēquērel dēnúdía'a lē'ē tē llēduni

tiempē. ⁸Na'a ni bē'ni' zni mientras nabania ndē'ē. Bētiá'all perfumē shcuērpa antsē gatia nu guēga'cha. ⁹Guldía narnia'a lu tē, ancalē catē guadi'dzē mēnē diza'quē guēdubi guē'dchiliu, lo quē nabē'nē na'a rē' guini mēnē. Guēagná ldu'u rall lo quē nabē'nēnú na'a na.

Bē'nē Judas prometer gúnēll intriegu Jesús

(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

¹⁰Iurní Judas Iscariote tubi naná chi'bē chupē shini gusē'dē mē, zía'all lu ra principal bēshuzi tē gúnēll tratē nu gúnēll intriegu Jesús guia'a rall. ¹¹Iurē bini rall shti'dzē Judas, nalē bēquitē ldu'u rall nu bē'nē rall prometer guēdē'ē rall dumí. Dizdē iurní gudili Judas mudē parē gúnēll intriegu lē'ē mē.

La Santa Cena

(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23;

Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹²Iurní bēdchini primērē dzē shtë laní; gudáu mēnē guetēshtildi sin levadurē. Mizmē dzē ni bē'nē tucarē quini mēnē tubi lli'li shtë Pascu. Ra shini gusē'dē mē guna'bē di'dzē rai' lu mē:

—¿Ca lu rac shtú'ul guēdē'nē na'a preparar shtse shtë Pascu guēdáuha'a?

¹³Bēshe'ldē mē chupē shini gusē'dē mē; guni'i mē:

—Gulē tsa guē'dchi. Guēdza'guēlú tē tubi nguii nanua'a tubi rēē' nisē. Gulē guanaldē lē'ēll. ¹⁴Catē tsutēll, gulē guni'i lu nashē'hiu'u: “Mēsē shtë na'a cagna'bē dí'dzi' lul, ¿ca lu guēné'el tubi cuartē parē guēdáu shtse na'a shtë Pascu?” ¹⁵Iurní

guëluá'all tubi cuartë ru'bë guia'a segundë pisë; listë nahin. Gulë bë'në preparar laní ndë.

¹⁶Ra shini gusë'dë më zia'a rai' guë'dchi. Bëdza'guë'lú rai' lë'ë nguui nanua'a nisë, ecsactë ziquë guni'i më lu rai'. Ndë bë'në rai' preparar shtse shtë laní.

¹⁷Iurë bëdchini gue'lë, bëdchini më con ra chi'bë chupë shini gusë'dë më catë nanú tubi cuartë.

¹⁸Iurë quëháu rai', guni'i më:

—Guldía cagnia'a lu të, tubi entrë de lë'ë të guëru'u tubi nagunë intriegu na lu galguti. Quëhaunú nguui ni na.

¹⁹Guzublú gulaguë tristë la'ni ldu'u rai'; guni'i rai' lu më tubi por tubi:

—Dadë, ¿ni mudë guna intriegu lë'ël?

²⁰Repi Jesús:

—Nguui ni na tubi de chi'bë chupë shini gusë'da. Quëgtiá'all guetështildi la'ni platë con na; gúnëll intriegu na lu galguti. ²¹Gac cumplir lo quë narni'i Sagradas Escrituras de na, nguui nabëshe'ldë Dios lu guë'dchiliu, perë prubi nguui el quë nagunë intriegu na lu galguti. Mejurë adë niálëdi'i nguui ni.

²²Mientras quëhaunú Jesús lë'ë rai', guna'zi më guetështildi nu bëdë'ë më graci. Bëshullë më guetështildi; bëdë'ë mëhin cua'a ra shini gusë'dë më. Guni'i më:

—Gulë gau ndë'ë; ndë'ë lë'ë shcuerpa.

²³Nu zac guna'zi më copë shtë vini; bëdë'ë më graci nu bëdë'ë më lë'ë copë cua'a ra shini gusë'dë më. Bii' rai' lë'ë vini. ²⁴Guni'i më lu rai':

—Ndë'ë na rënë shtëna naná sègi parë tubi tëtë cubi entrë Dios nu ra mënë. Guëllë'ë rënë shtëna parë gac salvar zihani mënë. ²⁵Guldía rnia'a lu të, hiadë guëabrídi'i gua' vini con lë'ë të hashtë dzë naná quëbezënúa lë'ë të catë rnibë'a Dios ziquë Rëy.

Guni'i Jesús lu Pedro gúnëll negar lë'ë më

(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

²⁶Despuësë bi'ldi rai' tubi cantë, iurní bëru'u rai'; zia'a rai' dani shtë Olivos. ²⁷Guni'i më lu rai':

—Grëtë' të guësa'në të na; zni rni'i ra Sagradas Escrituras: “Tsatinia lë'ë vëquërë nu ra lli'i guërë'tsë ra”. ²⁸Perë despuësë iurë tsashtëa ladi ra tēgulë, quibëlúa lu të hashtë Galilea.

²⁹Iurní guni'i Pedro:

—Aunque nilë grëtë' mënë guësa'në rall lë'ël, perë na jamás guësá'nëdia'a lë'ël.

³⁰Jesús guni'i lu Pedro:

—Guldía, mizmë gue'lë ne' antsë lë'ë gay guëllidchí, lë'ël gúnëll negar na tsunë vësë.

³¹Perë fuertë guni'i Pedro:

—Masiá quini ra mënë na, adë gúnëdia'a negar lë'ël.

Grë ra shini gusë'dë më guni'i rai' lo mizmë.

Jesús zia'a Getsemaní të guadi'dzënúhi' Dios

(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)

³²Bëdchinínú më ra shini gusë'dë më lugar nalë Getsemaní. Guni'i më lu rai':

—Gulë guzubë ndë'ë mientras guadi'dzënúa Dios, Shtada.

³³Bia'a Jesús Pedro, Juan, nu Jacobo. Guzublú riá ldu'u më

demasiadë. Bë'në më sufrir.

³⁴Guni'i më lu rai'!

—Gulë cuezë ndë'ë; gulë cue nasini. Nalé tristë shtë galguti nanú la'ni ldua'a; mërë gatia.

³⁵Zia'a më stu'pë delantë; bëzullibi më; bë'në më orar; guná'bëi' Shtádi' si talë naposiblë guelá Dios lél'i' lu sufrimientë naná rdëdë ldu'u më. ³⁶Guni'i më lu Dios:

—Dadë, cagna'ba lul; nápël pudërë gúnël grë cusë. Bělá na lu sufrimientë rë', perë adë gáquëdi'in según lo quë narac shtua'a sino según voluntá shténël.

³⁷Iurní bëabrí më catë cabezë Pedro, Juan, nu Jacobo. Bëdzëlë më lë'ë rai' naga'si rai'. Guni'i më guëc Pedro:

—Moni, çpë adë gáquëdi'i guëru'u mbëca'ldë lul tubi iurë? ³⁸Gulë cue nasini; gulë guna'bë lu Dios të adë guësiguëdi'i Satanás lë'ë të. Ldu'u të rni'i, nia, perë shcuerpë të adë nidi'i fuersë.

³⁹Stubi vultë zia'a më; biadi'dzënúhi' Dios. Guni'i më mizme di'dzë ziquë antsë. ⁴⁰Bëabrí më; bëdzëlë më lë'ë shini gusë'dë më, naga'si rai' tantë mbëca'ldë lu rai'. Adë bëdzëlëdi'i rai' niani'i rai' lu më.

⁴¹Gua më; bëabrí më stubi; guni'i më:

—Iurne' sí, gulë guëga'si; gulë tsa descansë. Hia lë'ë iurë bëga'a; nguui nabëshe'ldë Dios lu guë'dchiliu gac intriegu guia'a ra nanapë duldë.

⁴²Gulë guashtë; gulë cha purquë ze'dë bi'guë el quë nagonë intriegu na.

Guna'zi mënë Jesús prësi

(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴³Nianá cagni'i Jesús, bédchini Judas naná tubi de chi'bë chupë

shini gusë'dë më; bédchininull zihani mënë nanua'a hiaguë nu spadë. Ze'dë rall partë shtë ra jëfë shtë ra bëshuzi nu ra mësë shtë lë'ë nu ra mëgulë narnibë'a entrë lë'ë rall. Bëshe'ldë rall mënë zihani ni.

⁴⁴Judas, lë'ë traidor, bédë'ëll tubi sēni antsë; guni'ill lu rall:

—El quë naguna saludar, tsagruahia lë'ëll; gulë guna'zi lë'ëll; gulë bia'a lë'ëll prësi.

⁴⁵Iurë guabi'guë Judas lu më, lueguë guni'ill:

—Mësë.

Bëtsagrua'll lë'ë më. ⁴⁶Iurní guna'zi mënë lë'ë më të gua'a rall lë'ë më prësi.

⁴⁷Tubi nazuga'a ndë, gulull spadë shténëll. Bëchúguëll tubi diaguë muzë shtë principal bëshuzi. ⁴⁸Iurní guni'i Jesús lu ra mënë:

—ÇPëzielú bédchini të con spadë nu hiaguë parë ze'dë guëlli'i të na cumë ziquë nguba'në? ⁴⁹Dzë con dzë zugá'ahia con lë'ë të iádu'u ru'bë perë adë guná'zidi'i të na iurní. Perë ndë'ë quëhac parë gac cumplir ra Sagradas Escrituras.

⁵⁰Iurní grë ra shini gusë'dë më bësa'në rai' lë'ë më. Bëllu'në rai'.

Sultërë naziagllu'në

⁵¹Tubi sultërë guanaldë lë'ë më. Nácull tubsë lari sabë. Guna'zi mënë lë'ëll ⁵²perë bësëá'nëll lari guia'a ra mënë; gaichill bëllú'nëll.

Bédchi'bë mënë demandë cuntrë Jesús

(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵³Bia'a rall lë'ë Jesús lu principal bëshuzi. Ndë bédëá grë ra jëfë shtë

ra bëshuzi nu ra mësë narlua'a lëy nu ra mëgulë narunë juzguë.

⁵⁴Guanaldë Pedro dizdë zitu; guatëhi' lidchi bëshuzi principal. Guzubënúhi' ra soliar. Cagtsë'ë rall rua' gui'i.

⁵⁵Iurní ra principal bëshuzi nu ra jushtici narunë juzguë, gudili rall tubi testigu cuntrë Jesús. Rac shtu'u rall quini rall lë'ë më perë adë bëdzëlëdi'i rall testigu cuntrë lë'ë më. ⁵⁶Zihani mënë bënë rall testificar cuntrë lë'ë më perë adë na igual di'dzë shtë rall. ⁵⁷Por fin guasuldí bældá mënë falsë naguni'i:

⁵⁸—Bini na'a Jesús guni'i: “Guëchilia iádu'u ru'bë naná bëntsa'u nguui, nu entrë tsunë dzë guntsa'ua stubi nanadë bëntsa'u nguui”.

⁵⁹Di'dzë naná rni'i ra testigu, adë rgá'adi'in purquë nádi'in igual.

⁶⁰Iurní lë'ë bëshuzi principal guasuldí nu guna'bë dí'dzëll lu më:

—¿Pëzielú adë rquëbidi'il lu ra di'dzë rë'? ¿Pë runë cuntienë lo quë naquëgni'i mënë cuntrë lë'ël?

⁶¹Perë lë'ë më dchisë na më; adë pë guni'i më. Iurní lë'ë jëfë shtë bëshuzi bëabrí guna'bë dí'dzëll:

—¿Pë lë'ël nal Cristo, shini Dios, lúniquë narunë tucarë gunë mieti adorar?

⁶²Jesús guni'i:

—Nahia Cristo nu guená të lua, nguui nabëshe'ldë Dios lu guédchiliu. Guená të na; cueza ladë ldi shtë Dios Pudërusë, nu guená të iurë guëabrá con pudërë la'ni shcachi shtë gube'e.

⁶³Lë'ë jëfë shtë bëshuzi nalé bældëll nu bëché'zëll shábëll tantë llanë gulaguë guéquëll. Guní'ill:

—¿Pë guédë'na'a másru'u testigu?

⁶⁴Hia bini të di'dzë dzabë naguni'i nguui rë' cuntrë Dios. ¿Pë rni'i të iurne'?

Grë ra mënë guni'i runë tucarë gati Jesús.

⁶⁵Iurní bældá rall guzublú bëchi'bë shënë rall lu më. Bëta'u rall lu më. Bëdë'ë rall galné guëc më nu guna'bë di'dzë rall:

—¿Chu bëne'e galné lë'ël?

Ra soliar bëdë'ë rall galné lë'ë më.

Bënë Pedro negar lë'ë Jesús

(Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62;

Jn. 18.15-18, 25-27)

⁶⁶Zuga'a Pedro guetë rualdëa' shtë lidchi bëshuzi. Bëdchini tubi criadë shtë bëshuzi principal.

⁶⁷Gunall lu Pedro naná cagtsë'ë rua' gui'i. Iurní gubí'all lu Pedro nu guní'ill:

—Lë'ël zuga'anul Jesús më Nazaret.

⁶⁸Perë Pedro bënëll negar; guní'ill:

—Guënëdia'a lë'ë nguui; adë rac bë'ahia pë cagní'il.

Bëru'u Pedro fuërë rua' nezë. Bëllidchí gay. ⁶⁹Stubi vultë gubi'a criadë ni lu Pedro nu guní'ill lu ra mënë nazuga'a ndë:

—Nguui ni'i nall shmënë Jesús.

⁷⁰Pedro bëabrí bënë negar; guní'i' lo mizme. Gudëdë du'pë tiempë, iurní ra nazuga'a nga'li guni'i rall lu Pedro:

—Verdá nal shmënë Jesús purquë nu nal më Galilea; ruadí'dzëll ziquë ra mënë ni.

⁷¹Iurní Pedro bënëll jurar. Guní'i':

—Gunë Dios cashtigu na si talé adë ruadi'dza verdá. Runguë

bé'adia'a nguui ni el què narni'i tē na Jesús.

⁷²Lueguē bëllidchí gay stubi vultē. Pedro bëagná ldu'i lo què naguni'i Jesús lúhi' antsē: “Antsē guëllidchí gay chupē vultē, gúnēl negar na tsunē vultē”. Iurní bë'nē Pedro llgabē nu bí'ni'.

Bia'a mēnē lē'ē Jesús lu Pilato

(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

15 Iurē brēgue'lē, bēdēá ra jēfē shtē bēshuzi nu ra mēsē narlua'a lēy nu ra mēgulē narunē juzguē. Bē'nē rall tomar tubi acuerdē. Bēldi'bi rall lē'ē Jesús. Bia'a rall lē'ē mē lu Pilato. ²Pilato guna'bē dí'dzēll lu mē:

—¿Guldil nal rēy shtē ra israelitē?

Bēquebi mē:

—Mizmē lé'ēl guní'il di'dzē ni.

³Ra jēfē shtē ra bēshuzi nalē bë'nē rall acusar lē'ē mē. ⁴Stubi vultē guna'bē di'dzē Pilato lu mē:

—¿Pēguēa' adē pē rní'il? Blac cusē quēgdchi'bē rall cuntrē lé'ēl.

⁵Perē Jesús dchisē bëá'ni', nu nalē guasē ldu'u Pilato.

Bē'nē rall condenar Jesús lu galguti

(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25;

Jn. 18.38—19.16)

⁶Durantē dzē shtē laní napē Pilato custumbrē guēldá'all tubi prēsi, el què narac shtu'u mēnē guēru'u librē. ⁷Lachigui'bē nanú tubi prēsi nalē Barrabás. Lé'ēll con ra sa'll lachigui'bē, gudini rall mēnē iurē bēdzatsu rall cuntrē gobiernē. ⁸Bidē mēnē lu Pilato tē guēna'bē rall gunē Pilato ziquē custumbrē shtēnēll. ⁹Guna'bē di'dzē Pilato lu ra mēnē ni:

—¿Guadē narac shtu'u tē guēdē'a libertá, Jesús naná rēy shtē tē?

¹⁰Guc bë'a Pilato por mbidi ra jēfē shtē ra bēshuzi bë'nē rall intriegu lē'ē Jesús. ¹¹Perē ra jēfē shtē bēshuzi bëtsatsu rall ra mēnē parē guēna'bē rall guēdē'ē Pilato libertá Barrabás. ¹²Iurní Pilato guna'bē di'dzē lu rall stubi vultē:

—¿Perē pē rac shtu'u tē guna con Jesús? el què narni'i tē: “Rēy shtē naciuni Israel”.

¹³Iurní gurushtia rall fuertē; guni'i rall:

—Gati nguui rē' lu cruz.

¹⁴Pilato guni'i:

—¿Pēllē mal bë'nēll?

Perē lē'ē rall más fuertē gurushtia rall lu Pilato. Guni'i rall:

—Gati nguui rē'. Gátill; gátill.

¹⁵Pilato guc shtú'ull guēá'nēll bien con ra mēnē; bēdē'ēll libertá Barrabás. Despuēsē de bēdē'ē ra suldadē galné shtē chicuti lē'ē mē, bë'nē Pilato intriegu lē'ē mē tē parē guēquē'ē rall Jesús lu cruz.

¹⁶Iurní ra suldadē bia'a rall Jesús parē rualdēa' shtē palaci. Lugar ni lē Pretorio. Bēdēá grē ra suldadē.

¹⁷Bēgacu rall lē'ē mē tubi lari color guindē. Bēntsa'u rall tubi corunē guitsē; gulú rallin guēc mē.

¹⁸Guzublú bë'nē rall saludar lē'ē mē de burnē. Guni'i rall:

—Guēbani Rēy shtē mēnē israelitē.

¹⁹Bēdē'ē rall galné guēc mē con hiaguē. Bēchi'bē shēnē rall lu mē; bēzullibi rall lu mē; bë'nē rall rēspēti lē'ē mē ziquē burnē. ²⁰Despuēsē de ni, bēdchisú rall lari guindē nanacu mē tē parē bēgacu rall shabē mē stubi vultē. Lueguē bia'a rall lé'i' fuērē rua' guē'dchi tē gunē rall crucificar lē'ē mē.

Bëquë'ë rall lë'ë Jesús lu cruz*(Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)*

²¹Ziadädë tubi nguiü nezë; lëll Simón. Gual lachi perë hia ze'dë guëdchínill guë'dchi. Simón nall shtadë Alejandro nu Rufo. Bë'në ra sultadë punërë lë'ë Simón të guá'all cruz shtë Jesús.

²²Bia'a rall lë'ë Jesús tubi lugar nalë Gólgota, narunë cuntienë Lugar shtë Calavera. ²³Bëdë'ë rall vini nanutsë mirra perë lë'ë më adë bii'di'i mëhin. ²⁴Iurní bë'në rall crucificar lë'ë më, nu ra sultadë gudchitë rall dado nia guadë nangunë gan shabë më. Mudë ni gudi'dzë rall shabë më.

²⁵Rquë guë'ë rsili bë'në rall crucificar lë'ë më. ²⁶Nu bëquë'ë rall tubi letrërë guëc cruz naná causë shtë më; rni'in: "Rëy shtë naciuni Israel". ²⁷Nu bëquë'ë rall chupë nguba'në lu cruz; túbill ladë ldi, stúbill ladë rubësë. [²⁸Zni guc cumplir Sagradas Escrituras narni'i: "Bë'në rall tratar lë'ë më ziquë nguba'në"]

²⁹Grë mënë nardädë lugar ni, bë'në rall burnë; rni'bi guëc rall lu më; guni'i rall:

—Ja, lé'ël rní'il, guëcuel iádu'u ru'bë nu dzë tsunë guëabrí guëzá'alin stubi. ³⁰Bieti lu cruz; bë'në salvar mizme lé'ël.

³¹Nu ra principal bëshuzi nu ra mësë shtë lëy, bë'në rall burnë; guni'i lu sa' rall:

—Bé'nëll salvar stubi mënë perë el mizme lé'ëll adë gúnëdi'ill gan gúnëll salvar lé'ëll. Guní'ill nall Cristo. ³²Si talë nall Rëy shtë më israelitë, pues guëldáguëll lé'ëll

lu cruz të guená hia'a, iurní tsaldí ldu'u hia'a shtí'dzëll.

Nu ra mënë mal naguc crucificar con lë'ë më bë'në rall burnë lë'ë më.

Guti Jesús*(Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)*

³³Iurë bëga'a rquë chi'bë chupë, bëcahi guëdubi guë'dchiliu hashtë rquë tsunë guadze'. ³⁴Mizme iurë rquë tsunë, fuertë guni'i më:

—Eloi, Eloi, lama sabactani.

(Di'dzë ni runë cuntienë: Dios mio, Dios mio, ¿pëguë'a bësá'nëll na?)

³⁵Bëldá ra nguiü nazú guëlla' lu cruz bini rall pë guni'i më. Repi rall lu sa' rall:

—Guná; lë'ë nguiü rë' cagná'bëll Elías.

³⁶Lueguë tubi nazuga'a ndë guaglú'nëll; guaglú'ill tubi spongë. Bëgá'dzëllin con vini hi'. Iurní bëzú'bëll spongë guëc varë të parë gu më vini. Guní'ill lu sa'll:

—Cha béza'a, guená hia'a nia zidë Elías të parë guësiéti' lé'ëll lu cruz.

³⁷Iurní guni'i më fuertë; guti më.

³⁸Mizme iurë ni lë'ë cortinë la'ni iádu'u gure'zin; guc chupë ldëhin dizdë guia'a hashtë guetë. ³⁹Tubi capitán naná rnibë'a tubi gahiu'a sultadë, zull frentë lu cruz; gunall iurë naguti më. Guní'ill:

—De verdá nguiü rë' náhi' shini Dios.

⁴⁰Tambiën zuga'a nga'li bëldá ra na'a. Cagbi'a rall de zitu. Ladi rall zuga'a María Magdalena nu Salomé nu stubi María naná shni'a José nu Jacobo. Jacobo nápëll menor edá. ⁴¹Ra na'a rë' guanaldë rall lë'ë më iurë ziazú më Galilea. Bë'në rall compa'ni lë'ë më. Nu zac ndë zuga'a

stubi shcua'a ra na'a naganaldë
lë'ë më hashtë Jerusalén.

Bëga'chi Jesús

(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴²Bëdchini guadze' visperë shtë
dzë descansë. Bë'në mënë preparar
nagáu rall parë grëgue'lë dzë laní
purquë dzë descansë adë bé'nëdi'i
rall dchi'ni. ⁴³Por ni José naná më
guë'dchi Arimatea bëdchínill lu
Pilato. Gupë José valurë; guná'bëll
permisi lu Pilato të parë guëcá'chill
cuerpë shtë Jesús. José guc tubi
më principal ladi ra jushtici
narunë juzguë. Nu José quëbézell
tiempë iurë guëñibë'a Dios ziquë
Rëy. ⁴⁴Iurë bini Pilato guti Jesús,
guasë ldú'ull. Guná'bëll lë'ë capitán
shtë suldadë; guna'bë dí'dzell si
de verdá guti Jesús. ⁴⁵Capitán rë'
bëquebi lu Pilato:

—Verdá nahin; hia guti Jesús.

Iurní bëdë'lë Pilato permisi lë'ë
José të parë guëca'chi José cuerpë
shtë më. ⁴⁶José guzí'ill tubi lari
naquichi fini; bësiétëll cuerpë lu
cruz nu bëtú'bill cuerpë shtë më
con lari. Iurní bëcá'chill lë'ë më
la'ni tubi ba'a nanactsa'u la'ni
guë'ë. Gudíshill tubi guë'ë rua'
ba'a. ⁴⁷María Magdalena nu María
shni'a José bëchi Rufo, guná rai' ca
bëga'chi Jesús.

Guashtë Jesús ladi ra tëgulë

(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

16 Gudëdë dzë narzi'i ldu'u
mënë. María Magdalena
nu Salomé nu stubi María shni'a
Jacobo, guzi'i rall loción parë
tsagte'bi rallin ladi cuerpë shtë më.
²Tumpranë primërë dzë shtë llmalë

iurë brëgue'lë, gua rall rua' ba'a.
Hia galdani ngubidzë. ³Rëpi lu sa'
rall:

—¿Chull guëdchibsú guë'ë rë' rua'
ba'a?

⁴Iurní guná rai' lë'ë guë'ë naga'a
tubi ladë nu nablac llëru'bë guë'ë.

⁵Guaté rai' la'ni ba'a; guná rai' ladë
ldi shtë ba'a tubi nguii nazubë ndë.
Nácuhi' tubi lari naquichi. Bëdzëbë
rai'. ⁶Guni'i nguii:

—Adë rdzëbëdi'i të. Lë'ë të caguili
të Jesús më Nazaret naguc crucificar.
Hia guashtëhi' ladi ra tëgulë. Chu
nádi'i ndë'ë. Gulë guná catë bëga'chi
më. ⁷Gulë bëagzé nu gulë guni'i lu
shini gusë'dë Jesús nu lu Pedro de
quë Jesús guzia'a më delantë lu të
parë Galilea. Ndë guená të lu më.
Zni guni'i më lu të dizdë más antsë.

⁸Iurní bëru'u rai'; bëllu'në rai'.
Nalé bëdzëbë rai'; bëchi'chi rai'
tantë bëdzëguë'ë ldu'u rai'. Ni tubi
adë chu lu biadí'dzëdi'i rai' purquë
bëdzëbë rai'.

Guná María Magdalena lu Jesús

(Jn. 20.11-18)

[⁹Despuësë guashtë Jesús ladi
ra tëgulë, primërë dzë shtë llmalë,
bëlua'alú më lu María Magdalena
primërë. Antsë bëgú më gadchi
mëdzabë la'ni ldu'u María. ¹⁰María
guaguë'në visi lu ra naganaldë lë'ë
më antsë. Lë'ë rall nalé riá ldu'u rai'
nu ru'në rai'. ¹¹Iurní bini rai' de quë
Jesús nabani stubi nu guná María
lúhi', adë galdídi'i ldu'u rai' shtí'dzi'.

Chupë shmënë Jesús guná rai' lu më

(Lc. 24.13-35)

¹²Mizmë dzë guadze' chupë
shmënë Jesús nazia'a nezë lachi,

guná rall lu Jesús. Bèlua'alú mè lu rall stubi formë. ¹³Bëagrí rall guë'dchi nu biadi'dzë rall lu sa' rall de quë bèlua'alú mè lu rall perë adë gualdídi'i ldu'u sa' rall.

Bëshe'ldë Jesús ra shini gusë'dë më tsagni'i rai' diza'quë lu ra mënë

(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

¹⁴Más guadze' bèlua'alú Jesús lu ra chi'bë tubi shini gusë'dë më; zubë rai' lu mellë. Gudildi më lë'ë rai' purquë naguëdchi ldu'u rai'. Adë gualdídi'i ldu'u rai' shti'dzë sa' rai' naguná lu më despuësë guashtë më ladi ra tëgulë. ¹⁵Guni'i më lu rai':

—Gulë tsaglua'a diza'quë lu ra mënë narëta' guëdubi guë'dchiliu.

¹⁶El quë narialdí ldu'i diza'quë nu chubë nísi' gac salvárëll, perë el quë nanédi'i tsaldí ldu'i diza'quë

gac condenárëll. ¹⁷Sëñi rë' gunë rahin compa'ni ra narialdí ldu'i shti'dzë Dios, por pudërë shtëna guëgú rall mëdzabë la'ni ldu'u mënë; guadi'dzë rall dizë naná guënëdi'i rall. ¹⁸Guëna'zi rall serpientë nu si talë gu rall cusë venenë adë pë gúnëdi'i ra cusë ni. Guëdchi'bë rall guia'a rall guëc ra narac llu'u nu guëac rai'.

Jesús be'pi lu gube'e

(Lc. 24.50-53)

¹⁹Despuësë biadi'dzë më di'dzë ni, be'pi më gube'e. Guzubë më ladë ldi shtë Dios. ²⁰Ra shini gusë'dë më zia'a rai' nu guaglua'a rai' diza'quë lu grë mënë. Mizmë Dadë Jesús bë'në compa'ni lë'ë rai'; bë'në rai' milagrë; zni bèlua'a Dios de quë shti'dzë rai' na verdá.] Amén.